

ICA در Cooperative College در سایت
مراجعه شود.

دوره‌های آموزشی آینده

- کارآفرینی بین‌المللی تعاون: مدیریت سیستم‌های مشاوره برای تعاونیها ۲ تا ۱۳ دسامبر ۲۰۰۲
- مرکز آموزشهای دفتر بین‌المللی کار (ILO) (تورین، ایتالیا)
- مدیریت مالی تعاونیها با استفاده از کامپیوتر، ۶ ژانویه تا ۴ فوریه ۲۰۰۳
- برای اطلاعات بیشتر به سایت www.peoples.org.il مراجعه شود.

کالج اینترنتی تعاون

کالج تعاون در سال ۱۹۱۹ تأسیس شد. تاریخچه کالج از نظر ارایه همه جانبه برنامه‌های آموزشی برای تعاونگران و تشکلهای تعاون در انگلستان و سراسر جهان بسیار پر بار است.

کالج تعاون به دنبال اولین سالهای تأسیس در منچستر به استنفورد هال تغییر مکان داد و در ملکی واقع در حومه ناتینگهام شایر جنوبی به سال ۱۹۴۵ مستقر شد. توجه کالج بیشتر بر برنامه‌های آموزشی محلی برای مدیران، اعضاء و رهبران بین‌المللی سازمانهای تعاونی متمرکز شده بود.

در طول ۲۰ سال گذشته تحولات شدیدی در نحوه آموزش صورت گرفته و بر روشهای جدید انتقال مفاهیم همچون آموزش از طریق کار و تمرین تأکید شده است. کالج در سال ۲۰۰۱ به محل قبلی خود در نورت وست بازگشت و هم‌اکنون در اولین خانه خود در هولی اوک هاوس، دفتر مرکزی اتحادیه تعاون در منچستر، مستقر شده است.

اما کالج تعاون همچنان به تعهدات خود در بخش تعاون پایبند است و این تعهد را در بیانیه کالج مورد تأکید بسیار قرار داده است:

اهداف کالج تعاون ارایه برنامه‌های آموزشی برتر برای افراد تا پایان عمر با تأکید بر ارزشها و اصول تعاون است. امروزه غالب برنامه‌های کالج به صورت محلی و منطقه‌ای همراه با کارگاههای آموزشی ارایه می‌شود که منابع

تشکیل دوره‌های آموزشی برای کارایی و موفقیت تعاونی‌ها

مجموعه‌ای از دوره‌های آموزشی از طرف سازمانهای تعاونی و مؤسسه‌های آموزشی سراسر دنیا برای تعاونگران تشکیل شده است. بسیاری از این دوره‌ها، برنامه‌های بین‌المللی هستند که طی آنها تعاونگران نه تنها مهارتهای خود را بهبود می‌بخشند، بلکه افکار، تجارب و دانش خود را با یکدیگر مبادله می‌کنند. همانگونه که جنی دوولیه از کالج تعاون انگلستان می‌گوید: «تبادل اطلاعات، تجربه نمودن تفاوت‌های فرهنگی بین تعاونیها امروزه از هر زمان دیگر دارای اهمیت بیشتری است».

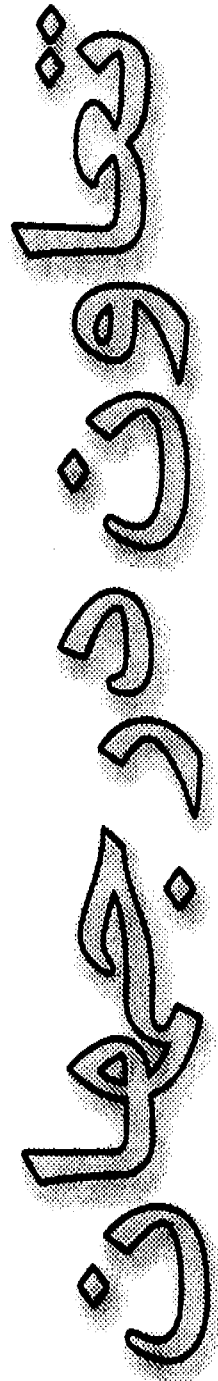
در ادامه گزارشی از یکی از نشستهای آموزشی و اطلاعاتی در مورد دوره‌های آتی آمده است.

کالج تعاون (منچستر، انگلستان)

کالج تعاون انگلستان دوره‌های آموزشی متنوعی را به علاقمندان ارایه می‌کند. جدیدترین دوره با موضوع «تربیت رهبران تعاونیهای آینده» برگزار شد. در این برنامه، ۲۳ شرکت‌کننده از تعاونیهای سریلانکا، هند، باربادوس و کنیا حضور داشتند. این برنامه یک هفته‌ای از ۶ تا ۱۳ اکتبر ۲۰۰۲ مباحثی چون نمونه‌های تعاونی موفق در انگلستان را شامل می‌شد. از جمله بانک تعاون اطلاعاتی در مورد اثرات سیاستهای اخلاقی اتحادیه‌های اعتبار که از تغییرات قانون ناشی می‌شود، ارایه کردند.

شرکت‌کنندگان همچنین در مورد «شاخصهای کلیدی عملکرد تعاونیها» که هم‌اکنون در رأس اولویتهای بخش تعاون انگلستان قرار دارد، مطالبی آموختند. با این شاخصها نه تنها می‌توان فعالیتهای تجاری را ارزیابی نمود بلکه هویت تعاون را نیز تقویت و توسعه بخشید. در طی بازدیدهایی که از تعاونیهای محلی انگلستان صورت گرفت، نحوه و دلایل بهره‌مندی مردم از مزایای تعاونیها، علل منحصر به فرد بودن تعاونیها و تفاوت‌های آنها با دیگر اشکال سازمانهای تجاری مورد توجه قرار گرفت.

بسیاری اطلاعات بیشتر به

○ ترجمه: مرجانه سلطانی

○ از مجله اینترنتی آی. سی. ای ۲۰۰۲

متن انگلیسی "قانون تعاون" جدید را در وبسایت خود به آدرس www.Pellervo.fi/laki/E221488.pdf فرمت pdf در دسترس همکاران قرار داده است. این قانون در ۹۶ صفحه با عنوان "قانون سال ۲۰۰۲ تعاون فنلاند" موجود می‌باشد. علاقمندان به خرید کاپ قانون مذکور می‌توانند با پرداخت ۵ یورو، به اضافه هزینه ارسال از طریق شماره فاکس ۸۸۴۵ ۹۶۹۴ ۳۵۳+ پیغام ارسال Finncoop@Pellervo.fi درخواست نمایند.

سایر محصولات فرهنگی و نشریات کنفدراسیون تعاونیهای فنلاند در آدرس اینترنتی www.Pellervo.fi/Finncoop/products.html در دسترس می‌باشد.

تعاونیهای چک و روسیه و خسارت‌های ناشی از سیل

طبق گزارشهای دریافتی از تعاونیهای جمهوری چک و روسیه، میزان خسارات ناشی از طغیان آب به تعاونیهای این کشورها بسیار نگران‌کننده بوده است. تلفات انسانی و مادی به تعاونیها، متأسفانه فعالیت‌های این بخش را فلج کرده است و زندگی هزاران تعاونیگر را در این کشورها تهدید می‌کند. هرچند نهضت تعاون دو کشور، حمایت‌هایی را از مناطق کمتر آسیب‌دیده از سیل بسیج کرده‌اند، اما اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) نیز اعضاء را به پشتیبانی و حمایت از ترمیم و احیای فعالیت نهضت‌های تعاون چک و روسیه دعوت نموده است.

به گزارش سانترو سایوز از روسیه، خسارت‌های سنگینی به تعاونیهای مناطق Stavropol, Krasnodar, Kabardino-Balkaria, Karachaevo, Cherkessia Adygeia و Ossetia شمالی وارد شده است. تعاونیهای مصرف این مناطق، انبارها، کارگاهها، فروشگاهها، بازارها، مزارع تولید پوست و خز و احشام خود را از دست داده‌اند.

تنها در جمهوری چک، ۲۵۰۰ آپارتمان تعاونی، فروشگاههای تعاونیهای مصرف، متحمل خسارت‌های سنگینی شدند. دفاتر کل اتحادیه تعاون جمهوری

مصرف

- ایتالیا: فدراسیون ملی تعاون
- رومانی: اتحادیه تعاونیهای صنایع دستی و تولیدی
- سوئد: اتحادیه تعاون
- اوکراین: اتحادیه شرکتهای تعاونی مصرف
- انگلستان: گروه تعاون با مسؤلیت محدود

بخش بین‌المللی:

- کنفدراسیون آسیایی اتحادیه‌های اعتبار (ACCU)

بازسازی ساختار مالی ICA

آی.سی.ای در حال بهبود سیستمهای مدیریت مالی خود می‌باشد. برای این هدف سیستم نرم‌افزاری جدید مالی را به کار خواهد گرفت که به دفاتر کل و منطقه‌ای خود این امکان را خواهد داد که به صورت کارآمد مخارج را بررسی و ارزیابی نموده و برای کمک به مدیریت تعاون تحلیل علمی بر میزان هزینه‌ها و درآمدها داشته باشند.

به منظور استفاده آسان از نرم‌افزار جدید، آی.سی.ای یک دوره آموزشی یک هفته‌ای برای کارکنان منطقه‌ای ذریبط در امر حسابداری برگزار نمود. این دوره آموزشی، گام دوم در روند بازسازی مالی سازمان بود و روشننگری بیشتر برنامه جدید حسابداری آی.سی.ای را موجب شد که پیش از این مورد بحث و توافق قرار گرفته بود.

ملاقات کارکنان منطقه‌ای همچنین فرصتی برای دست‌اندرکاران دفتر ژنو آی.سی.ای فراهم نمود تا در مورد مباحث اجرایی گوناگون به مذاکره بپردازند. از جمله دست‌آوردهای دیگر این نشستها، آشنایی بیشتر کارکنان با یکدیگر و تدوین رویکرد گروهی در بین تمامی کارکنان آی.سی.ای بود.

نرم‌افزار جدید حسابداری از اول ژانویه سال ۲۰۰۳ مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

فنلاند و تصویب قانون جدید تعاون

قانون جدید تعاون در آغاز سال ۲۰۰۲ در کشور فنلاند به تصویب رسید. Pellervo, کنفدراسیون تعاونیهای فنلاند،

آموزشی و تحقیقاتی اینترنتی نیز آنها را پشتیبانی می‌کند. در سالهای آینده، اینگونه منابع اینترنتی افزایش یافته و برنامه‌ها برای اعضاء و کارکنان تعاونیها به راحتی در دسترس خواهد بود. بدین شکل کمک بزرگی به گسترش بخش تعاون و موفقیت تعاونیها خواهد شد.

حمایت فوق‌العاده اعضاء از آی.سی.ای

طی گسترده‌ای از اعضاء آی.سی.ای با پاسخ به دعوت آی.سی.ای برای مشارکت فوق‌العاده در جهت بهبود و اصلاح ساختار مالی سازمان، عمق وفاداری و نهایت احترام خود را نشان دادند. اعضاء حمایت خود از این سازمان جهانی تعاون اعلام نموده و بر پیشرفتی که عمر طولانی و پویایی مالی آی.سی.ای را تضمین خواهد نمود، تأکید کردند.

آی.سی.ای در طی این طریق از همکاری و مساعدت اعضاء خود که نام آنان در پی آمده، برخوردار بوده است:

منطقه آمریکا:

- کلمبیا: تعاونی

Entidad Promotora de Salud

- پوئرتوریکو: تعاونی اعتبار کشاورزی
- پوئرتوریکو: تعاونی بیمه
- اروگوئه: تعاونی ملی اعتبار

منطقه آسیا و اقیانوسیه:

- چین: فدراسیون تعاونیهای عرضه و

بازاریابی چین

- ژاپن: اتحادیه تعاونیهای مصرف

ژاپن

- کوره: فدراسیون ملی تعاونیهای

کشاورزی

- کوره: فدراسیون ملی تعاونیهای

جنگلداری

- مالزی: سازمان ملی تعاون مالزی

- سنگاپور: فدراسیون ملی تعاون

سنگاپور

منطقه اروپا:

- فرانسه: کنفدراسیون ملی تعاونیهای

اعتبار

- مجارستان: فدراسیون ملی تعاونیهای

نظر ژنتیکی در گوشه و کنار جهان ارایه شده است. همچنین سازمان بهداشت جهانی خطمشی‌های آینده خود را برای نقش بین‌المللی سازمان در ارزیابی مواد غذایی GM تدوین نموده است.

پس‌رشد و پیا. نها در وبسایت <http://who.int/fsf> قابل دسترس می‌باشد.

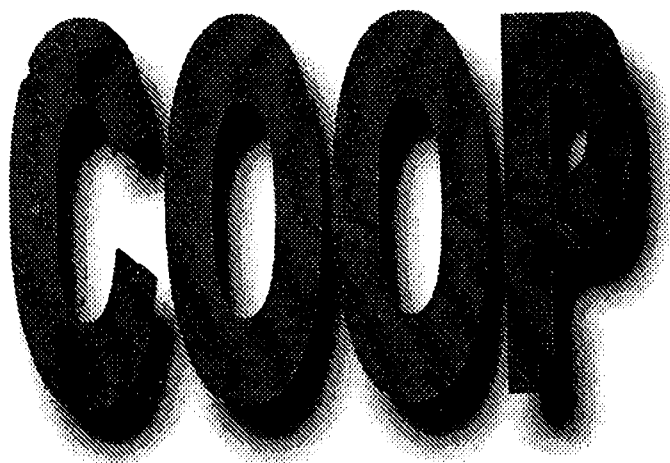
بازسازی قریب‌الوقوع آی.سی.ای

احیای ساختار اتحادیه بین‌المللی تعاون یکی از موضوعات اصلی گروه کاری منتخب هیأت مدیره آی.سی.ای بوده است. این گروه کاری که دستور کار و حکم خود را از طرف مجمع آی.سی.ای برای همکاری با مدیرکل اتحادیه در امر بازسازی دریافت نموده‌اند، گزارش خود را در نشست اخیر هیأت مدیره آی.سی.ای ارایه نمودند.

هیأت مدیره پیشنهادهای مطرح شده را تأیید نمود و گزارش مذکور و چکیده‌ای از امور اجرایی گروه کاری را برای تمامی اعضای آی.سی.ای ارسال نمود تا پس از بررسی، هرگونه پیشنهاد جدید یا نقد و انتقاد را دریافت نمایند، اعضای آی.سی.ای پیشنهادهای نهایی و یک طرح اجرایی را در مجمع عمومی اتحادیه بین‌المللی تعاون در ماه سپتامبر ۲۰۰۳ در اسلو تصویب خواهند نمود.

تجارت بین‌المللی، بازاریابی کالا و تعاونیهای آفریقا

مجمع منطقه‌ای و کنفرانس آفریقای اتحادیه بین‌المللی تعاون که در موریتانی برگزار شد از جو بسیار مثبت و مناسبی برخوردار بود که آینده امیدوارکننده و روشنی از تعاون در سراسر آفریقا را نوید می‌داد. نزدیک به ۲۰ کشور از گوشه و کنار قاره آفریقا در این مجمع حضور یافتند. مذاکرات، سخنرانیها و ارایه مقالات در طول کنفرانس، موضوع توسعه تعاونیهای کشاورزی را با مبحث آزادسازی بازار و چالشهای مربوط به سرمایه‌گذاری پروژه‌های جدید پیوند داد. مهمترین لحظات مجمع منطقه‌ای، زمان انتخاب آقای کیپلاگات، رئیس بانک تعاون کنیا و عضو هیأت مدیره آی.سی.ای

سایت Coop. و یک فرصت استثنایی

در پایان سال ۲۰۰۲، Coop. فرصت ویژه‌ای به تعاونیها ارایه می‌کند تا قلمرو اینترنتی خود را در Coop. ایجاد کنند. هر تعاونی با خرید یک نام اینترنتی می‌تواند یک نام دیگر را به صورت رایگان دریافت کند. این موقعیت استثنایی از ۲۵ نوامبر ۲۰۰۲ آغاز و در ۳۱ دسامبر ۲۰۰۲ خاتمه خواهد یافت. نام رایگان در صورتی ارایه می‌شود که تعاونی موردنظر نام قلمرو اینترنتی را برای یک دوره حداقل دو ساله خریداری کند.

تعاونیها می‌توانند از طریق وبسایت ICA ثبت‌نام کنند. کافی است در این سایت بر روی نشانه Coop. کلیک کرده و صفحه موردنظر را باز کنند.

به <http://www.ica.coop/> مراجعه کنید و بر روی نشانه Coop. کلیک کنید. هریک از این دو آدرس ذکر شده، شما را مستقیماً به قلمرو Coop. و صفحه ثبت‌نام راهنمایی خواهد کرد.

هم‌اکنون بیش از دو هزار وبسایت Coop. فعال در سراسر دنیا وجود دارد. تعاونیها می‌توانند برای مشاهده فهرستی از اعضای ICA که در سایت‌های Coop. ثبت‌نام کرده‌اند به آدرس اینترنتی <http://www.ica.coop/dotcoop.html> مراجعه کنند. این وضعیت

مناسبی برای پیوستن به جرگه تعاونگران و توسعه تعاونیهاست. برای اطلاعات بیشتر در مورد سایت Coop. به آدرس <http://www.coop/> مراجعه فرمائید.

به یاد داشته باشید که ۳۱ دسامبر آخرین مهلت استفاده از این فرصت استثنایی است.

پیش و پاسخ در مورد مواد غذایی اصلاح شده از نظر ژنتیکی (GM) منتشر نمود و مباحث مربوط به ارزیابی مضار و منافع محتمل و بالقوه مواد غذایی اصلاح شده از نظر ژنتیکی را با این ۲۰ پرسش بررسی نمود. علاوه بر توضیح کلی در مورد مواد غذایی GM که هم‌اکنون در بازارهای بین‌المللی موجود می‌باشد، تعریف جامعتری در مورد موضوعات مربوطه و آینده مبحث مواد غذایی اصلاح شده از

چک از جمله ساختمانهایی در مرکز شهر پراگ بودند که به دلیل نفوذ آب و گل و لای خسارت دیده‌اند. همچنین نمایشگاههای موزه نهضت تعاون چک و اسناد و مدارک کتابخانه تعاون که در اتحادیه نگهداری می‌شوند، به شدت آسیب دیده‌اند.

پاسخ به ۲۰ پرسش مهم در مورد مواد غذایی GM

سازمان بهداشت جهانی (WHO) ۲۰۰

یوروکوپ را به عنوان رئیس کمیته فرعی در مبحث کارایی تجارت تعاون برگزیدند.

شیلات

قطعنامه‌ای با هدف تدوین قوانین تجارت عادلانه در تجارت بین‌المللی آبریان و محصولات دریایی از طرف اعضاء سازمان بین‌المللی تعاونیهای شیلات (IFCO) در نشست سالانه در شهر سوی فیلیپین در ماه اکتبر ۲۰۰۲ تهیه شد. در این قطعنامه از سازمان تجارت جهانی خواسته شده است یارانه‌های شیلات را ضمن مشورت با سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد و سازمان همکاریها و توسعه اقتصادی مورد بررسی قرار دهند. همچنین خواسته شده است که قوانین تجاری، پویایی و وظایف چندگانه جوامع محلی دست‌اندرکار شیلات تضمین شود.

مسکن

رئیس بخش مسکن آی.سی.ای، جنس هایزر، به نشست هیأت مدیره آی.سی.ای در اکتبر گزارش نمود که یادداشت تفاهم مربوطه از طرف تعدادی از اعضای مسکن آی.سی.ای برای تشکیل یک "کنسرسیوم توسعه مسکن" امضاء شده است. هدف از این کنسرسیوم یکپارچه کردن وحدت کارشناسان بخش مسکن و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های تعاونیهای مسکن و نیز هماهنگی فعالیتهای موجود برای استفاده مؤثرتر منابع جهت توسعه مسکن می‌باشد.

زنان

در نشست عمومی سالانه کمیته تساوی زنان آی.سی.ای که در شهر لیسبون پرتغال برگزار شد، کمیته دو عضو جدید، خانمها باربارا بلوخن و جوانا پروزوسکا از اتحادیه ملی حسابرسی تعاونیهای کارگری لهستان را به گرمی پذیرفت. کمیته همچنین در مورد برنامه کاری خود برای سال ۲۰۰۳ که شامل برپایی یک سمینار مشترک با سازمان بین‌المللی تعاونیهای بهداشتی (IHCO) می‌شود، توافق نمود. کمیته زنان قاره آمریکا، خانم لوردس اورتلادو رئیس هیأت مدیره دانشگاه

کارلوس گوستا و آنتیا، رئیس هیأت مدیره کنفدراسیون تعاونیهای کلمبیا و رئیس اجرایی Saludcoop با رأی شفاهی به جای آقای کاردوزو از اروگوئه انتخاب شد.

در این مجمع همچنین موضوع همکاری با دفتر بین‌المللی کار (ILO) برای انتشار و ابلاغ توصیه‌نامه جدید ILO به شماره ۱۹۳ در مورد ارتقای تعاونیها تصویب شد. مجمع تصمیم ویژه‌ای در مورد گشایش باب مذاکره در بین سازمانهای منطقه‌ای برای مشخص نمودن هرچه بهتر زمینه‌های کاری هریک و دستیابی به تدبیر مشترک توسعه‌ای اتخاذ نمود.

گزارش هیأت‌های تخصصی آی.سی.ای

بانکداری

آقای میگوئل کاردوزو به عنوان رئیس کمیته بانکداری منطقه آمریکا در پاراگوئه مجدداً انتخاب شد. تصمیم ایشان به تغییر نام هیأت تخصصی منطقه‌ای به کمیته منطقه‌ای برای تعاونیهای مالی است. اعضاء احساس نمودند که نام جدید ساختار کمیته را دقیقتر نشان می‌دهد و به مباحث بانکهای تعاون، تعاونیهای پس‌انداز و اعتبار و نیز اتحادیه‌های اعتبار با دقت بیشتری می‌پردازد.

مصرف

هیأت تخصصی بین‌المللی تعاونیهای مصرف فعالیتهای خود را در دو زمینه اصلی متمرکز نمود:

- ۱- هویت و ارزشهای تعاون شامل امنیت غذایی، اخلاقیات و محیط‌زیست، تجارت عادلانه، همکاری شمال - جنوب - شرق.
 - ۲- کارایی تجارت تعاون شامل تولید، بازاریابی، عملکرد صحیح و همکاری بین‌المللی.
- هریک از این فعالیتهای از سوی یک کمیته فرعی هدایت و رهبری می‌شود. اعضاء هیأت تخصصی مذکور، آقای باب برلتون، رئیس اتحادیه تعاون انگلستان را به عنوان رئیس کمیته فرعی هویت تعاون و خانم آن باخ از FDB دانمارک و رئیس

بود. آقای کیپلاگات به جای آقای دینگ به عنوان نایب رئیس آی.سی.ای در امور آفریقا در مجمع عمومی انتخاب شد که در سپتامبر ۲۰۰۳ در اسلو برگزار می‌شود. در کنفرانس و مجمع منطقه‌ای، نمایندگان از دولت موریتانی حضور داشتند و وزیر تجارت و تعاونیهای موریتانی نیز به ایراد سخنرانی پرداخت.

بازدید از تعاونیهای موریتانی در مورد وضعیت مناسب و سالم نهضت تعاون این منطقه از جمله برنامه‌های این سمینار بود.

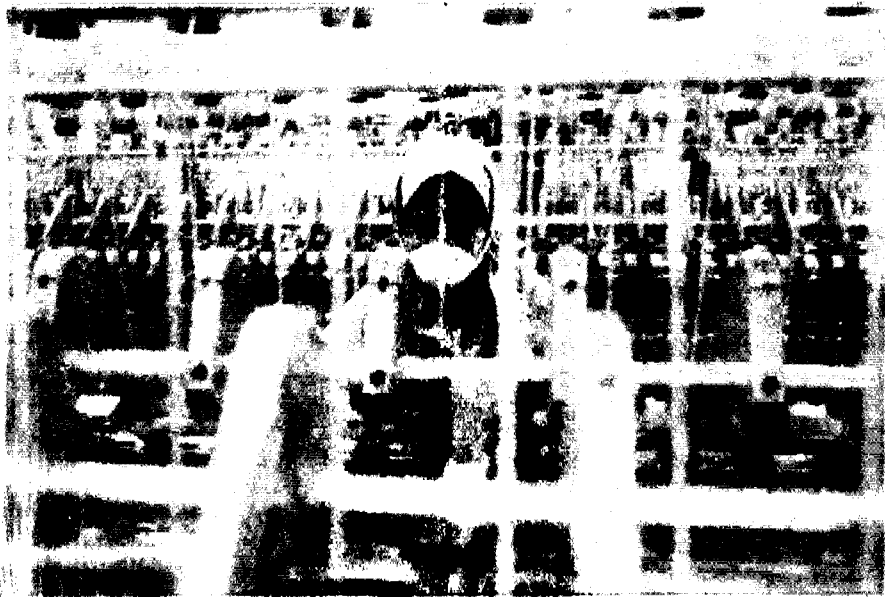
رئیس و مدیرکل آی.سی.ای در مجمع حضور یافتند و آینده نهضت تعاون آفریقا را مثبت ارزیابی نمودند.

تعاون در آمریکا

دفتر منطقه آمریکای آی.سی.ای مجمع منطقه‌ای و کنفرانس تعاون را در پاراگوئه برگزار نمود. در خلال برگزاری این مجمع برنامه کاملی از سمینارهای موضوعی و نشستهای هیأت‌های تخصصی منطقه‌ای و شبکه‌های (بانکی، جنگلداری، توسعه منابع انسانی، زنان، بهداشت و...) در ارتباط با مجمع مذکور با حضور ۵۰۰ شرکت‌کننده تشکیل شد.

در کنفرانس منطقه‌ای بر چالشهای تجارت آزاد برای ایجاد منطقه آزاد تجاری آمریکا (FTAA) تأکید شد. اعضاء در مورد پیشرفتهای بدست آمده در مذاکرات مربوط به منطقه آزاد تجاری آمریکا مطالبی آموختند و تأثیرات احتمالی آن بر بخش تعاون و ایجاد فرصتهای خاص این بخش را بررسی نمودند. در این کنفرانس چنین نتیجه‌گیری شد که تعاونیها باید از نزدیک روند مذاکرات را پیگیری کرده و خود را برای رژیم جدید تجاری آماده و تجهیز کنند. دفتر منطقه آمریکای آی.سی.ای یک مجمع الکترونیکی برای ارتقای سطح مباحث مربوط به منطقه آزاد تجاری آمریکا به صورت فعال تشکیل خواهد داد.

با شرکت رئیس و مدیرکل جدید آی.سی.ای و نمایندگان ۴۲ سازمان عضو، رئیس جدید و کمیته مشورتی‌را در خلال مجمع عمومی انتخاب نمودند. آقای

حقوق فردی و جمعی اعضاء در تعاونیها

مهندس محمدرضا عباسی

مدیران تعاونی دانستند. در زمینه خاستگاه حقوق اعضای تعاونیها، گفتنی است که در این شرکتها، افراد متمول، صاحب قدرت و یا برخوردار از منتهای اجتماعی و اقتصادی نمی‌توانند در فرآیند برنامه‌ریزی و اداره امور اعمال نفوذ کنند و یا نسبت به سایر اعضا انتظار حقوق اقتصادی و اجتماعی بیشتری داشته باشند. همه اعضا دارای حقوق مساوی هستند و دارای رأی مساوی در مدیریت و تصمیم‌گیری می‌باشند. این امر، نشان‌دهنده به رسمیت شناختن حقوق یکسان همه اعضا در مکتب اقتصاد تعاونی است.

اگر شرکت‌های تعاونی شرایطی را فراهم سازند که اعضا علاقه و تمایل مثبت خود را بیش از پیش به همکاری، تعاون و مشارکت در امور و نیز رعایت حقوق خود تداوم بخشند، همواره تنها انسانها حامی و پشتیبان فعالیتهای مدیران تعاونی خواهند بود. در واقع با حمایت اعضا از تلاش مدیران است که یک شرکت تعاونی به موفقیت نایل خواهد شد. یعنی در

را مشخص و روشن می‌سازند. بنابراین، هر تعاونی تنها در راستای تأمین نیاز و سلاخی اعضای خود قادر به تداوم فعالیتها خواهد بود. به علاوه، به دلیل وجود خصلت و روحیه "جمع‌گرایی" و "مدیریت مشارکتی" در تعاونیها، اقتصاد تعاونی اقتصادی سالم، پویا و منصف شده است که از اقبال مردمی برخوردار است.

مطالب بیان شده، تبیین‌کننده، اهمیت حقوق اعضا در اقتصاد تعاونی است. حقوقی که در اصول، فلسفه، حقوق و قوانین بخش تعاون کشور به رسمیت شناخته شده است. در این نوشتار کوشش گردیده است در این باره بحث و بررسی هرچند مختصر ارائه شود.

خاستگاه حقوق اعضا

به نقش اعضا در تعاونیها تا آنجا اهمیت داده شده است که چنانچه هر شرکت تعاونی از جاده تعاون خارج شود می‌توان دلیل اصلی آن را منفعلسدنی اعضا و عدم توجه به حقوق آنان از سوی

اشاره

قوانین و حقوق اقتصاد تعاونی، مدیریت و رهبری شرکت‌های تعاونی را به عنوان حقوق حقه "اعضا" پذیرفته و انشاء نموده است. به دیگر سخن، "اعضا" در هر تعاونی قدرت واقعی را در دست دارند و این حقوق بی‌بدیل آنان چنان گسترده و عمیق است سرنوشت تعاونی را رقم می‌زنند. بر این باور، برخلاف سازمانهای اقتصادی غیرتعاونی، اعضا در رأس "هرم قدرت" قرار دارند.

این واقعیتی است که اعضای تعاونیها لایق داشتن این حقوق بی‌همتا هستند. زیرا، هر عضو یک سهام دارد و سرمایه‌گذار بنگاه اقتصادی خود می‌باشند و هر شرکت تعاونی نیز محصول سرمایه‌گذاری اعضای آنان است. بدون سرمایه‌گذاری نیز اساساً هیچگونه سازمان و از جمله "شرکت تعاونی" موجودیت نمی‌یابد.

اعضای تعاونیها، همچنین هدفها، نامه‌ها و خطمشی شرکت تعاونی خود

شرکتهای تعاونی را می‌توان به دو دسته اساسی حقوق گروهی و حقوق فردی تقسیم کرد که هر یک از آنها به شرح زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد:

حقوق گروهی

اعضای هر شرکت تعاونی به اتفاق یکدیگر در تمامی امور مشارکت و دخالت دارند. آنان برای تحقق این امر، به موجب قانون برای طرح و تنظیم فعالیتها در مجامع عمومی گردهم می‌آیند و بر پایه بحث و تبادل نظر و ارائه آزادانه آراء و عقاید خود، مرجع عالی تصمیم‌گیری می‌شوند.

به موجب این تعریف، مجموعه وظایفی که قانون تعاون برعهده اعضا گذاشته است تا در تصمیم‌گیری، مدیریت و نظارت بر فعالیتها با مشارکت یکدیگر، دخالت مؤثر و فعال داشته باشند، حقوق جمعی اعضا نامیده می‌شود. بدیهی است که حقوق جمعی و گروهی اعضا نیز در ارتباط با فرآیند تصمیم‌گیریهی مجامع

خواستهای مشروع و منطقی اعضا است. بر این باور، هر "عضو" دارای حقوق قانونی گسترده‌ای است که در صورت برخورداری و نیز بهره‌برداری صحیح و اصولی از آن، نه تنها به نیازهای خود بهتر دست خواهد یافت، بلکه باعث رشد و توسعه فعالیتهای تعاونی ذریبط خواهد شد.

حقوق شناخته شده اعضا

اعضای دارای حقوق متعدد و گوناگونی در فرآیند فعالیتهای شرکتهای تعاونی هستند. اعضا از مرحله شکل‌گیری اندیشه نخستین برای تأسیس شرکت تعاونی تا آخرین لحظه حیات آن دارای حقوق اساسی برای مداخله قانونمند در فعالیتها و مدیریت امور هستند. به موجب قانون، به اعضای هر تعاونی حقوقی اعطاء شده است که رعایت آنها نخستین و اساسی‌ترین وظیفه هر مدیر برای بارز ساختن و زمینه‌سازی بستر بروز آن می‌باشد.

مهمترین حقوق شناخته شده اعضای

صورت عدم حمایت اعضا، مدیران تعاونی هرچه تلاش کنند و پشتکار به خرج دهند و حتی خود را با اصول تعاون سازگار سازند، نتیجه کار آنان ضعیف خواهد بود و حتی ممکن است با شکست مواجه شوند. علت این امر نیز آن است که در مدیریت تعاونیها، مدیران صرفاً مجریان تصمیمات و طرحهای موردنظر اعضا هستند. آنان رأساً و بدون مشورت و موافقت اعضا اجازه ندارند هیچ برنامه و طرحی را به تشخیص خود به اجرا گذارند. بنابراین، مدیریت واقعی، نظارت و حمایت‌کننده فعالیتهای هر تعاونی در اختیار اعضای آن است.

با عنایت به مطالب بیان شده، می‌توان پی برد که بنیان تعاونیها بر ذات و جوهره «عضوگرایی» استوار است. یعنی شرکتهای تعاونی سازمانهایی مردمی هستند که شالوده آنها بر مشارکت و دخالتهای قانونمدارانه اعضا در همه تصمیم‌سازیها گذاشته شده است و رسالت مهم آنها نیز تأمین نیازها و

پس از تنظیم اعتراض کتبی خویش آن را به مدیران تعاونی ارائه کند تا در نخستین جلسه مجمع عمومی مورد رسیدگی سایر اعضا قرار گیرد. این امر دلالت بر آن دارد که غیر از مواردی که در قانون تصریح شده است، بدون دلیل مستند و قانونی، مدیران یک تعاونی حق اخراج هیچ عضوی را ندارند. از سوی دیگر، به موجب قانون تعاونیها "حق اعتراض" برای هر عضو پیش‌بینی شده است.

۳- حق انتخاب شدن

بازوهای مدیریتی شرکتهای تعاونی، هیأت مدیره و بازرسان هستند. براساس قانون تعاونیها، اعضا از بین خود تعدادی را به عنوان نمایندگان خود برای انجام برنامه‌های تعاونی تحت عناوین هیأت مدیره و بازرسان انتخاب می‌کنند و این اعضا در قبال موکلین خود مسؤولند.

براساس قانون تعاریف: "یها هر عضو تعاونی این حق را دارد که خود را برای انتخاب شدن به عنوان عضو هیأت مدیره یا بازرس نامزد کند تا اعضای تعاونی در صورت تمایل به او رأی دهند. پس هیچ فردی نمی‌تواند مانع از نامزد شدن و انتخاب یک عضو برای مدیریت و بازرسی شود.

۴- حق انتخاب کردن

اعضای هر تعاونی حق دارند تا به نحوی مستقل و به دور از هرگونه وابستگی، توصیه و گروه‌گرایی اشخاص را برای مدیریت تعاونی (هیأت مدیره یا بازرسی) از طریق دادن رأی انتخاب کنند و فرد یا افراد مزبور را مورد حمایت و پشتیبانی قرار دهند.

به علاوه، در فرآیند تصمیم‌گیری مجامع عمومی در بسیاری از موارد نیاز به انتخاب برخی گزینه‌هاست که عمده‌تاً گزینه مطلوب از طریق رأی‌گیری انتخاب می‌شود. در همه موارد، هر عضو به موجب قانون حق دادن یک رأی آزاد و مستقل را دارد. این امر یکی از حقوق شناخته شده اعضای تعاونیهاست.

۵- حق حضور

برای مدیریت جمعی تعاونیها نیاز به

معیارهای پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری در زمینه تغییرات سرمایه. و....

حقوق فردی

علاوه بر حقوق گروهی، اعضای تعاونیها براساس قوانین تعاونی دارای حقوق فردی منحصر به فردی نیز می‌باشند. مجموعه حقوقی که هر عضو در فرآیند فعالیتهای تعاونی از آن برخوردار است، حقوق فردی وی محسوب می‌شود. بنابراین، در تعاونیها هر عضو، به عنوان یک فرد حقیقی دارای حقوق متعددی است که می‌تواند در طول دوران عضویت در شرکت تعاونی ذریعاً از آنها بهره‌مند شود.

برخی از حقوق فردی اعضای تعاونیها را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

۱- حق اختیار در عضویت

هر عضو این حق را دارد که به میل و علاقه خود، عضویت خویش را در شرکت تعاونی ادامه دهد یا ندهد. هیچ فرد یا مقام و قانونی قادر نیست که اعضای شرکتهای تعاونی را مجبور به تداوم عضویت یا انصراف یا منع از عضویت وادار نماید. همچنین، هیچ فردی نمی‌تواند یک عضو را از شرکت تعاونی اخراج کند مگر به موجب قانون.

با این وصف، هر عضو دارای حق "اختیار" است و به دور از هر وابستگی و گروه‌گرایی تا مادامی که به اصول و قوانین تعاونیها وفادار باشد، یک شخصیت مستقل محسوب می‌شود که می‌تواند برای ادامه عضویت و یا انصراف از عضویت خود، شخصاً تصمیم بگیرد.

۲- حق اعتراض

برخی مواقع احتمال دارد با بروز مسایل و مشکلاتی، مدیران تعاونی تصمیم بگیرند که یک عضو را از شرکت تعاونی اخراج کنند. در این مواقع، به موجب قانون "حق اعتراض" یکی از حقوق شناخته شده عضو اخراجی است. وی می‌تواند به اخراج خود معترض شود و

عمومی متبلور می‌گردد. به دیگر سخن، مجامع عمومی مظهر قدرت حقوقی اعضای هر شرکت تعاونی هستند و تمامی فعالیتهای این مجامع برآیند حقوق جمعی یکایک اعضا است.

با این وصف، مجامع عمومی کانون تبلور قدرت و حقوق جمعی اعضا برای مدیریت و اداره مستقیم امور تعاونی ذریعاً است. در مجمع عمومی هر عضو به شیوه‌ای آزاد، حق شرکت در تصمیم‌گیریها را دارد و هیچ فردی نمی‌تواند حقوق قانونی و شناخته شده او را تضییع کند و در واقع، ممانعت از حضور هر عضو تعاونی و جلوگیری از مشارکت و دخالت او در تصمیم‌گیری و یا ابراز عقیده و اظهارنظر، قانونشکنی به حساب می‌آید. می‌توان نتیجه گرفت که در مجمع عمومی هر عضو دارای حقوق شناخته شده‌ای برای همکاری و مشارکت در امور تعاونی است که در زمره حقوق گروهی و جمعی محسوب می‌گردد. برخی از حقوق جمعی اعضا به این شرح است:

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره گزارشها و پیشنهادها حسابرسان.
- حق مشارکت برای تصویب آئین‌نامه‌های معاملات و سایر آئین‌نامه‌های داخلی تعاونی.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری‌های مربوط به پیشنهادها هیأت مدیره در زمینه سرمایه‌گذاریهای تعاونی.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره شکایت عضوی که اخراج شده و یا درخواست عضویت وی را هیأت مدیره نپذیرفته است.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره پیشنهادها هیأت مدیره در زمینه اعتبارت و بودجه درخواستی.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره عضویت تعاونی در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی.

- حق مشارکت برای تعیین مواد اساسنامه.

- حق مشارکت برای تعیین خط‌مشی و برنامه‌های آتی تعاونی.

- حق مشارکت برای تعیین بودجه و تصویب آن.

- حق مشارکت برای تعیین ضوابط و

انسان در تعاونیها محور همه امور است و خوشبختانه اصول و قانون تعاون، ابزارهای کافی را در اختیار این انسانها (اعضاء) قرار داده است تا با منش انسانی و رفتار متعالی خود از عهده این امر خطیر برآیند. این ابزارها و اهرمها، همانا حقوق حقه اعضاء است که برای آنها پیش بینی شده است.

تعاونی خود آگاهی کامل یابد. این حق برای اعضاء نیز پیش بینی شده است که از گزارشهای هیات مدیره و بازرسان در ارتباط با مسایل و امور شرکت از طریق طرح در مجامع عمومی آگاهی یابد. از اینرو، نباید هیچ اقدام و تدابیر اجرایی مربوط به تعاونی توسط مدیران از اعضاء پنهان بماند. در واقع، پنهان کاری و یا مخفی کاری در تعاونیها مطرود است تا آنجا که اعضاء محق هستند به رسیدگی و تصمیم گیری درباره ترانزنامه و حساب سود و زیان تعاونی ذیربط بپردازند.

۸- حق سرمایه گذاری

به موجب قانون تعاون هر عضو می تواند علاوه بر سهام اولیه، سهام مازاد بر آن را نیز خریداری کند. همچنین حق دارد که بهای این سهام را به صورت اقساط بپردازد. در واقع، این یک حق شناخته شده است تا اعضاء براساس تمایل و توانایی مالی سرمایه خود را در شرکت تعاونی افزایش دهند و در این باره محدودیتی وجود ندارد. البته باید توجه داشت که افزایش سهام باعث ایجاد حق برای رأی بیشتر نمی شود.

۹- حق انتقال سرمایه

براساس قانون تعاون، اعضاء تعاونی می توانند سهام خود را به سایر اعضاء انتقال دهند و هیچ فرد یا مقامی نمی تواند آنان را از این کار منع کند.

۱۰- حق تعیین سرنوشت تعاونی

یکی از حقوق ارزشمند اعضاء، حق تعیین سرنوشت تعاونی است. براساس قانون، اعضاء حق دارند در مورد وضعیت آینده و سرنوشت شرکت تعاونی متبوع خویش اظهار نظر کنند و چشم انداز آتی آن را دقیقاً روشن و ترسیم سازند. اعضاء حق دارند نسبت به ادغام و یا انحلال تعاونی تصمیم نهایی را اتخاذ کنند و هیچ مقام و منصبی حق ندارد آنان را از تصمیم خود باز دارد.

نتیجه کلام

شرکتهای تعاونی، سازمانهایی مردمی هستند. زیرا، تمامی برنامه ها، خط مشی و

امور آنها از سوی اعضاء، مدیریت، نظارت و اجرا می شود. به این ترتیب، سازمانهای تعاونی از جمله سازمانهایی هستند که از سوی اعضاء و با حضور آنان هویت پیدا می کنند.

گرچه ممکن است به نظر برسد که اعضاء با داشتن این همه نقش، وظیفه و حقوق زیاد و مؤثر، در اثر هرگونه اشتباه، تعاونی خود را با مشکلات عدیده مواجه خواهند کرد. اما، باید پذیرفت که تفکر جمعی کمتر دچار لغزش و اشتباه می شود. ضمن آن که، اعضاء به هر حال روش اجرای امور را با کمی تجربه، تمرین و ممارست خواهند آموخت و به تدریج روحیه استقلال، اعتماد به نفس، مدیریت، انضباط و همکاری در آنان رشد و توسعه خواهد یافت و این امر به تقویت و توسعه تعاونی نیز منجر خواهد شد.

به راستی چرا شور و شوق و اقبال عمومی توده های گسترده مردم از تعاونیها تا به این اندازه گسترش یافته است و روز به روز این استقبال گسترده تر نیز می شود؟ در پاسخ می توان گفت که یکی از دلایل اصلی آن همانا مدیریت و رهبری جمعی است. زیرا در تعاونیها نقش "انسان" خمیر مایه کلید امور است. در واقع انسان، نقش کارآفرین، اندیشه گری، تفکر و تدبیر و برتری بر سرمایه را ایفا می کند. سرمایه ابزاری در دست انسان است تا از آن برای نیل به هدفها و برنامه های متعالی بهره برداری کند. به دیگر سخن، تعاونیها با مشارکت انسانهای همگرا و با هدف مشارکت تشکیل می شوند تا از سرمایه های اندک خود، سرمایه ای بزرگ تشکیل دهند و به یک منبع انسانی و مالی عظیم برای مبارزه با بی عدالتی اقتصادی عزم خود را جزم کنند.

لذا، "انسان" در تعاونیها محور همه امور است و خوشبختانه اصول و قانون تعاون، ابزارهای کافی را در اختیار این انسانها (اعضاء) قرار داده است تا با منش انسانی و رفتار متعالی خود از عهده این امر خطیر برآیند. این ابزارها و اهرمها، همانا حقوق حقه اعضاء است که برای آنها پیش بینی شده است.

تشکیل مجمع عمومی است و این مجمع با گردمایی و تجمع اعضاء شکل می گیرد. براساس قانون تعاون، تمامی اعضاء "حق حضور" در مجامع عمومی را دارند و هیچ فرد یا مقامی نمی تواند از حضور آنان جلوگیری کند. به این ترتیب، اعضاء تعاونیها با حضور خود در مجمع عمومی، مدیریت جمعی و مشارکتی را به نمایش می گذارند.

۶- حق اظهار

همه اعضاء تعاونیها حق دارند که آراء، نظرات و پیشنهادات خود را برای بهبود فعالیتهای از طریق طرح در جلسات مجامع عمومی بیان کنند. در واقع، این امر دلالت بر ماهیت مردم سالاری و ابعاد دموکراسی تعاونیها دارد.

براساس قانون تعاون و نیز اصول و فلسفه تعاون، استبداد و خودکامگی در تعاونیها مطرود و غیرقانونی است. هر عضو در هر زمینه احساس کند که موجب رشد و توسعه امور تعاونی ذیربط خواهد شد، حق دارد که پیشنهادهای و نظریات خود را در مجمع عمومی مطرح کند و با سایر اعضاء پیرامون آن به بحث نشیند. بنابراین، حق اظهار نظر یکی دیگر از حقوق بی بدیل اعضاء شرکتهای تعاونی است که اصولاً موجب رشد و توسعه فعالیت می شود.

۷- حق آگاهی

هر عضو حق دارد که از فعالیتهای

هشدار صندوق بین‌المللی پول به اروپا و ژاپن

یک مقام ارشد صندوق بین‌المللی پول "آی ام اف" گفته است که بهبود اقتصادی آمریکا از قوت لازم برخوردار نیست و این اروپا و ژاپن هستند که باید برای رشد اقتصادی جهان بیشتر تلاش کنند. این مقام ارشد گفت:

رشد اقتصاد آمریکا از توانی که مردم انتظار داشتند برخوردار نیست. اما او تندترین سخنان خود را خطاب به اروپا و ژاپن بیان کرد. وی گفت چشم‌انداز اقتصادی اروپا خوب نیست و با فاش شدن داده‌های تازه، پیش‌بینی‌های اقتصادی هر ماهه در حال افت است. وی با اشاره به نیاز به اتخاذ تدابیر اقتصادی از سوی سایر نواحی جهان گفت: "به ویژه اروپا و ژاپن باید با سرعت بیشتری رشد کنند چون آشکارا به نفع همه، از جمله آمریکا خواهد بود."

بسیاری از اقتصاددان‌ها و مقامات آمریکایی، بانک مرکزی اروپا را ترغیب کرده‌اند به منظور تحریک رشد اقتصادی در آلمان، نرخ بهره وام بانکی را کاهش دهد. آلمان صاحب بزرگترین اقتصاد اروپا است و هم اکنون برای پرهیز از رکود، به سختی کوشش می‌کند.

معضلات اقتصادی ژاپن عمدتاً ناشی از افت بهای کالاها (نورم منفی) و افزایش ناخوشایند ارزش "ین" در مقابل سایر ارزهای خارجی است. دولت ژاپن سعی دارد مردم این کشور را به مصرف بیشتر تشویق و همچنین به مشکل بدهی‌های غیر قابل وصول در نظام بانکی این کشور رسیدگی کند.

این در حالی است که پل اونیل، وزیر دارایی آمریکا که او نیز برای شرکت در نشست گروه "جی - ۲۰" در هند به سر می‌برد، روز جمعه (۲۲ نوامبر) گفته بود که رشد اقتصادی آمریکا ممکن است تا اواسط سال ۲۰۰۳ به ۴ درصد برسد. اقتصاد سایر نقاط جهان به ویژه کشورهای کوچکتر صنعتی از جمله کانادا و استرالیا و بازارهای نوظهوری مانند، چین، هند و روسیه نیز عملکرد نسبتاً خوبی داشته است.

سرمایه‌گذاری بزرگ مایکروسافت در هند

شرکت آمریکایی مایکروسافت، که در زمینه نرم افزارهای کامپیوتری فعالیت دارد، اعلام کرده است که در خلال سه سال آینده، چهارصد میلیون دلار در هند سرمایه‌گذاری می‌کند. این بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری شرکت مایکروسافت در خارج از آمریکا است. بیل گیتس، مدیر شرکت مایکروسافت، گفت که این سرمایه‌گذاری در طرح‌های آموزش فناوری اطلاعاتی و توسعه بخش نرم‌افزار برای بازار محلی هندو بخشی از آن برای آموزش فناوری اطلاعاتی در مدارس هند به کار خواهد رفت. خبر سرمایه‌گذاری مایکروسافت یک روز پس از آن انتشار یافت که آقای گیتس اعلام کرد که بنیاد خیریه متعلق به وی یکصد هزار دلار به طرح‌های مبارزه با بیماری ایدز در هند اختصاص داده است.

جزئیات سرمایه‌گذاری مایکروسافت در هند در دیدار بیل گیتس با وزیر فناوری اطلاعاتی هند مورد تأیید قرار گرفت. بیل گیتس، که برای یک دیدار چهارروزه در هند به سر می‌برد، قبلاً با رئیس‌جمهوری و نخست‌وزیر آن کشور ملاقات و گفتگو کرده است. همچنین، قرار است که شعبه تولید نرم‌افزار مایکروسافت در شهر جدید حیدرآباد، در جنوب هند، به ایجاد سیصد فرصت شغلی جدید مبادرت کند. وی افزود که هند دارای اهمیتی استراتژیک است زیرا دامنه مهارت‌های اولیه در آن کشور رو به گسترش است.

همه‌پرسی برای استفاده از یورو در سوئد

دولت سوئد قرار است چهاردهم سپتامبر سال آینده با برگزاری همه‌پرسی نظر مردم این کشور را در مورد جایگزین کردن پول واحد اروپا (یورو) به جای پول ملی سوئد (کرون) جویا شود.

تصمیم‌گیری در مورد همه‌پرسی از سوی رهبران احزاب سیاسی سوئد انجام گرفته اما برای اجرا باید به تصویب مجلس این کشور برسد. سوئد در کنار بریتانیا و دانمارک یکی از سه عضو

همگام با اقتصاد جهان

○ کورش تابنده تهرانی

اتحادیه اروپاست که به نظام پولی واحد این اتحادیه نپیوسته است.

نتایج نظرسنجی‌های اخیر در سوئد نشان می‌دهد که میزان حمایت مردم این کشور از پیوستن به نظام پولی واحد اروپا کاهش یافته است.

افزایش بیکاری در آمریکا

براساس ارقام رسمی، میزان بیکاری در آمریکا طی ماه گذشته از ۵/۷ (پنج و هفت دهم) درصد به ۶ درصد افزایش یافت و ۴۰ هزار نفر بر شمار بیکاران افزوده شد. انتشار این خبر به افت بازارهای بورس اروپا منجر شد یک اقتصاد دان مستقل این ارقام را پایه یاس خواند. این آمار مؤید بی‌میلی شرکت‌های آمریکایی برای استخدام کارمندان تازه است.

بزرگ‌ترین کاهش میزان اشتغال در آمریکا به صنایع تولیدی و خرده‌فروشی مربوط می‌شود. این ارقام چند هفته پس از انتشار اطلاعاتی منتشر می‌شود که نشان دهنده ظهور نشانه‌های دلگرم‌کننده در اقتصاد آمریکا به بازارهای بورس کمک کرد به دنبال ضررهای شدید ماههای گذشته بهبود یابند.

بر اساس آن آمار، سطح اعتماد مصرف‌کننده بهبودیافته بود و به نظر می‌رسید تولید ناخالص ملی در سه ماهه سوم سال با قوت رشد کرده است. اکثر کارشناسان اقتصادی هنوز بر این عقیده‌اند که اقتصاد آمریکا که سال گذشته وارد رکود شده بود، بار دیگر دچار رکود نخواهد شد.

اجازه صدور داروهای مشابه و ارزان به کشورهای فقیر:

وزیران بازرگانی ۲۵ کشور عضو سازمان تجارت جهانی که در شهر سیدنی استرالیا گردهم آمده‌اند روز جمعه پانزدهم نوامبر به توافقی اصولی رسیدند که برخی از کشورهای جهان اجازه یابند داروهای مشابه و ارزان برای درمان بیماریهایی همچون ایدز، سل و مالاریا تولید کنند و آنها را به کشورهای نیازمند صادر کنند. با این توافق، نلاشهایی که در مبارزه با بیماریهای مهلک در کشورهای فقیر صورت می‌گیرد یک گام دیگر بیشتر

می‌رود. جزئیات این توافق اصولی باید تا پیش از سال جاری میلادی در سازمان تجارت جهانی به تصویب برسد.

مارک ویل وزیر بازرگانی استرالیا در نشست سیدنی گفت که کشورهای توسعه‌یافته وظیفه اخلاقی دارند به کشورهای فقیر کمک کنند اما سازمان اکسفام که از سازمانهای امدادسان بین المللی است توافقی که در نشست سیدنی صورت گرفته است را طرحی سیاسی و زودگذر فلامداد کرده و اعلام کرده است که این طرح کشورهای نیازمند را در امر مبارزه با بیماریها با سازماندهی بسیار پیچیده و پرهزینه‌ای مواجه می‌سازد.

آرژانتین بار دیگر از بازپرداخت بدهی‌هایش سر باز زد

دولت آرژانتین تأکید کرده است از عهده بازپرداخت یکی از اقساط بدهیهایش به میزان ۸۰۰ میلیون دلار به بانک جهانی که فرار بود روز پنجشنبه ۱۴ نوامبر صورت گیرد برنخواهد آمد. "آلفردو آساناسوف" یکی از وزرای دولت آرژانتین در بیانیه‌ای اعلام کرد: "سطح ذخایر کشور مانع بازپرداخت کامل قسطی است که آخرین مهلت آن روز پنجشنبه چهاردهم نوامبر بود، زیرا در این صورت ذخایر مالی کشور به کمتر از ۹ میلیارد دلاری که صندوق بین المللی پول توصیه کرده است باید برای ثبات برنامه مالی آن را حفظ کرد، خواهد رسید." آرژانتین قصد دارد بهره این قسط را بپردازد تا مذاکره برای دستیابی به یک معامله قطعی با صندوق بین المللی پول برای پرهیز از ناکامی در بازپرداخت بدهی‌ها دوام یابد. یک منبع دولت آرژانتین بیشتر به خبرگزاری رویتر گفته بود که آنها ۸۰ میلیون دلار از بهره بانکی را پرداخت خواهند کرد یک هیأت آرژانتینی به سرپرستی روبرتو دوانا وزیر اقتصاد این کشور هم اکنون برای دریافت کمکهای اقتصادی تازه سرگرم مذاکره با مقامات صندوق بین المللی پول (IMS) در واشنگتن است. صندوق بین المللی پول یا (IMS) پس از آنکه آرژانتین در اواخر سال گذشته ۱۴۰ میلیارد دلار وام‌های خصوصی بین المللی را پرداخت نکرد،

پرداخت وام‌های تازه به این کشور را قطع کرد.

به علاوه مذاکرات ۱۰ ماهه میان دولت آرژانتین و "آی ام اف" بر سر اولویت‌های اقتصادی بی نتیجه مانده است. این نگرانی وجود دارد که ناکامی در بازپرداخت وام بانک جهانی، در آینده، پرداخت وام و کمک‌های انسان دوستانه به آرژانتین را تهدید کند.

اعلام ورشکستگی خطوط هوایمائی "یونایتد"

شرکت هوایمائی "یونایتد ایرلاینز" آمریکا که دومین شرکت بزرگ مسافری هوایی در جهان است اعلام ورشکستگی کرد. این بزرگ‌ترین ورشکستگی در تاریخ صنایع هوایی است. این شرکت در شهر شیکاگو به دادگاه مراجعه کرده است تا با استفاده از ماده‌ای قانونی به نام "فصل یازدهم" در مقابل طلبکاران مصونیت یابد.

البته این شرکت به فعالیت خود ادامه خواهد داد تا برای خروج از بدهی‌های فلج‌کننده راهی بیابد ریشه‌های بحران شرکت یونایتد به وقایع پس از جنگ خلیج فارس باز می‌گردد. در آن زمان افت صنایع هوایی به تجدید سازمان این شرکت منجر شد به نوری که کارمندان یونایتد نیمی از شرکت را تصاحب کردند. یونایتد هم اکنون سالی بیش از ۲ میلیارد دلار ضرر ثبت می‌کند.

مدیران یونایتد هفته گذشته به سختی تقلا کردند کاهش دستمزد کارمندان را تضمین کنند و به این ترتیب امیدوار بودند دولت آمریکا ترغیب شود برای خروج از بحران به این شرکت کمک کند. اما با رد این تقاضا از سوی دولت، سرنوشت شرکت یونایتد رقم خورد. در عین حال مصونیت ناشی از "فصل یازدهم" به شرکت یونایتد امکان می‌دهد به پروازهای خود ادامه دهد و امیدوار است بتواند اعتبار دهندگان را راضی کند منابعی را که به شدت به آن نیاز دارد فراهم کنند. ۸۲ هزار کارمند این شرکت هم اکنون در انتظار کاهش حقوق و حتی بیکاری هستند. ۱۷۰۰ پرواز روزانه یونایتد تنها در صورتی ادامه خواهد یافت که قاضی درخواست ورشکستگی آن را بپذیرد. ●

است.

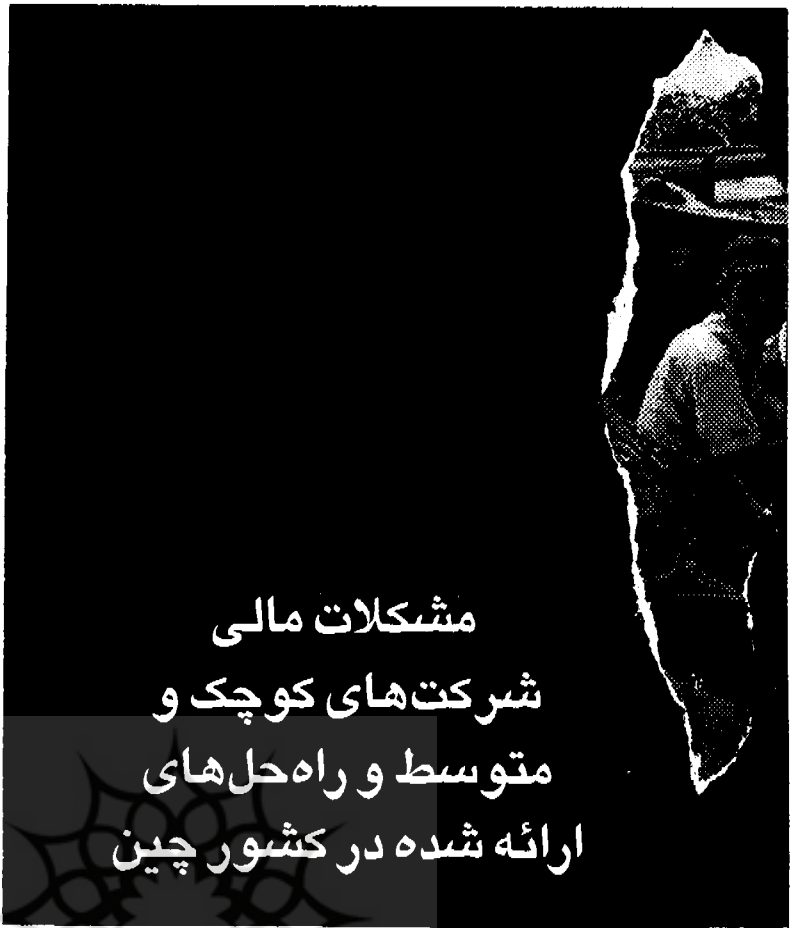
تجربه کشورهای دیگر نشان می‌دهد که وام‌های بانکی و دیگر مؤسسات مالی بزرگترین منابع قرض‌دهنده برای شرکت‌های کوچک و متوسط هستند. اطلاعات سیستماتیک در خصوص وام‌های بانکی به شرکت‌های کوچک و متوسط در چین وجود ندارد.

لیکن طبق بررسی‌هایی که از منابع مالی مربوط به ۲۵۲ شرکت در مناطق چین بعمل آمده است، نشان می‌دهد که شرکت‌های کوچک و متوسط غالباً متکی به منابع مالی داخلی از جمله مالکین اصلی و اعتبار دهنده‌های تجاری هستند که مجموعاً ۶۰-۷۵ درصد از کل دارائی‌هایشان را شامل می‌شود.

وام‌های بانکی سهم بسیار کوچکی در فاینانس‌ها و بسدهی‌های خارجی (شرکت‌ها) دارند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که دسترسی به وام‌های بانکی یکی از محدودیت‌های مهم برای شرکت‌های کوچک و متوسط چینی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که ۳۰ درصد شرکت‌های بزرگ خصوصی مشکل دسترسی به سرمایه خارجی را بعنوان یک معضل عمده برای توسعه خود مورد توجه قرار داده‌اند، در حالیکه ۴۱ درصد از شرکت‌های کوچک و متوسط با چنین مشکلی مواجه هستند.

تحقیقات بعمل آمده از چهار بانک بزرگ دولتی و شعبات آنها، نشان می‌دهد که شرکت‌های کوچک و متوسط مشکلات فراوانی برای دسترسی به وام‌های بانکی دارند. بانک‌ها غالباً از پس‌درفتن فرم‌های تقاضای وام از شرکت‌های کوچک و متوسط امتناع می‌ورزند. این شرکت‌ها در مقایسه با شرکت‌های بزرگ، با شرایط نابرابری در دستیابی به وام‌های بانکی مواجه هستند. میزان موفقیت شرکت‌های کوچک و متوسط در دسترسی به وام‌های بانکی ۷۷ درصد در مقابل ۸۸ درصد برای شرکت‌های بزرگ است. علاوه بر این، شرکت‌های کوچک و متوسط با محدودیت ویژه دیگری در دسترسی به سرمایه خارجی مواجه هستند.

یکی از مهمترین این مشکلات در بین

مشکلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط و راه‌حل‌های ارائه شده در کشور چین

برای تأمین مالی (فاینانس) و خصوصی کردن شرکت‌های بزرگ دولتی است. بازار سرمایه‌گذاری جایگزین، یا دومین بازار سرمایه وسیع در مرحله شکل‌گیری است. اگرچه این بازار غالباً یک کانال مالی برای رشد تجاری است و لذا نمی‌تواند برای شرکت‌های کوچک و متوسط که امور بازرگانی و تجاری‌شان را به شکل ابتدائی در سطح بازارهای داخلی متمرکز کرده‌اند، تسهیلات فراهم نماید اما گسترش سرمایه‌مخاطره‌آمیز در سال‌های اخیر تأثیر ناچیزی در کاهش شکاف سرمایه برای شرکت‌های کوچک و متوسط داشته است. بالا بودن هزینه ثابت برای نظارت و جهت دهی سرمایه‌گذاری‌های مخاطره‌آمیز و بالا بودن تمرکز سرمایه‌مخاطره‌آمیز در صنایع، املاک و مستغلات و تکنولوژی اطلاعات، بیشتر شرکت‌های کوچک و متوسط را در جذب سرمایه خارجی دچار مشکل کرده

اگرچه به دلیل وجود نقص در عملکرد بازارهای مالی چین، شرکت‌های کوچک و متوسط با مشکلات جدی مالی در گسترش امور تجاری و بازرگانی خود روبرو هستند، با این حال این شرکت‌ها نقش بسیار مهمی را در توسعه صادرات، کاهش بیکاری، حفظ رشد پایدار و ترغیب به نوآوری تکنیکی در اقتصاد چین ایفاء می‌نمایند. شرکت‌های کوچک و متوسط در چین دارای مشکلات مالی هستند. علل مختلفی برای معضلات مالی وجود دارد و راه‌حل‌هایی از جمله اصلاح مؤسسات مالی و نقش دولت در این زمینه ذکر گردیده است که به تشریح هر یک از آنها پرداخته می‌شود.

الف مشکلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط:

در چین، بازار عمومی سرمایه، یکی از مسیرهای دستیابی به سرمایه خارجی محسوب می‌شود. هنوز این بازار اصلی

آمار رسمی در ارتباط با ورشکستگی شرکت‌های کوچک و متوسط در چین وجود ندارد، در عین حال گریزی برای بیشتر این شرکت‌ها از این واقعیت مشترک نیست. مدیران بانک‌ها تخمین می‌زنند که طبق بررسی‌های انجام گرفته در طی دو سال، ۳۰ درصد از شرکت‌های کوچک و متوسط حذف شده‌اند و این میزان در ۴ تا ۵ سال آینده به ۶۰ درصد می‌رسد. این نرخ بالا از ورشکستگی هزینه‌های مربوط به جمع‌آوری اطلاعات و نظارت بانک‌ها که به میزان زیادی وام‌های واصل نشده از شرکت‌ها دارند را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، قصور در بازپرداخت وام‌ها، یکی از عواملی است که باعث می‌شود بانک‌ها در تأمین وام برای این شرکت‌ها تعلل نمایند.

۳- مشکل تضمین و ضمانت

تضمین و ضمانت یکی از مکانیسم‌های استاندارد و ابزارهای قوی هستند که مؤسسات مالی را ترغیب به تأمین اعتبار با شرایط مطلوب برای شرکت‌های کوچک و متوسط می‌کنند. ممکن است تضمین و ضمانت به حل مسئله ناموزونی اطلاعات بین طلبکار و بدهکار کمک نماید. در چین عمده‌ترین دلیل متداول که مانع از دسترسی شرکت‌ها به وام‌های بانکی می‌شود، شرایط تضمین است. بطور کلی، اشکال مختلفی از دارائی‌ها می‌تواند بعنوان تضمین وام‌های شرکت‌های کوچک و متوسط از طرف بانک‌ها پذیرفته شود. تضمین شامل زمین، ساختمان، آپارتمان مسکونی، پس انداز نقد، وسائل، حساب‌های قابل دریافت، کالا (بشکل فهرست برداری) و قراردادهای فروش که توسط خریداران تأمین می‌شود.

در چین عملاً، ملک و مستغلات رایج‌ترین وثیقه‌هاست که بعنوان تضمین توسط بانک‌ها پذیرفته می‌شود. علت اینکه صرفاً ملک بعنوان وثیقه پذیرفته می‌شود این است که بازار عملکرد دارائی، برای سایر وثیقه‌ها وجود ندارد و بانک از توان تخصصی پائینی برای قیمت‌گذاری و ارزیابی ارزش کالا، وسائل و همینطور حساب‌های قابل دریافت شرکت‌ها برخوردارند.

برای شرکت‌های خصوصی و تعاونی ایفاء می‌نماید. در نمونه برداری از ۳۵۲ شرکت، قریب ۵۰ درصد آنها، گرفتن قرض از منابع مالی غیر رسمی را تأیید کرده‌اند.

ب- دلیل معضلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط:

۱- ناموزونی اطلاعات

بطور کلی ناموزونی اطلاعات یکی از مشکلات عمده بازارهای مالی است. مسئله ناموزونی اطلاعات مربوط به شرکت‌های کوچک و متوسط در چین دشوارتر از کشورهای توسعه یافته است. غالب این شرکت‌ها فاقد گزارش‌های شفاف هستند که بتوان از طریق بانک‌ها نسبت به ارزیابی اعتبار آنها پرداخت کرد. در واقع حتی مأمورین مالیاتی نیز قادر نیستند اطلاعات قابل استنادی از عملکرد مالی این شرکت‌ها بدست آورند.

۲- نرخ بالای ورشکستگی و قصور در پرداخت بدهی

بطور قطع میزان بالای ورشکستگی در بین شرکت‌های کوچک و متوسط یکی از موانع تأمین وام از سوی بانک‌های بازرگانی برای این شرکت‌هاست. اگرچه

گروه شرکت‌های کوچک و متوسط دولتی و شرکت‌های کوچک و متوسط تعاونی که دارای مزایای معتبری نسبت به شرکت‌های کوچک و خصوصی در دسترسی به وام‌های بانکی هستند بیشتر است. بررسی‌های بعمل آمده از بانک‌های بازرگانی نشان می‌دهد که بانک‌ها در پنج سال گذشته ۲۲ درصد بیش از شرکت‌های کوچک و متوسط دولتی، تقاضای وام از سوی شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی را رد کرده‌اند.

اگر چه تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و محصولات آنها کمتر از شرکت‌های دولتی و تعاونی نیست اما از وام‌های وصول نشده شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی صرفاً یک سوم آن متعلق به شرکت‌های دولتی و تعاونی است.

مشکل دیگر اینکه شرکت‌های کوچک و متوسط بخصوص شرکت‌های خصوصی، بصورت قابل توجهی متکی به بدهی‌های غیر رسمی یا نیمه رسمی هستند. بازار غیر رسمی نقش مهمی را در تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط به ویژه

شرکت‌ها، با مشکلات بیشتری در مقایسه با شرکت‌های بزرگ در دسترسی به سرمایه، افزایش سطح تکنولوژی، جذب افراد متخصص و دسترسی به اطلاعات مواجه هستند. معضل بزرگ در دستیابی به وام، ذخیره پائین سرمایه اصلی و فقدان جهت‌گیری نیرومند در سرمایه‌گذاری سه مشکل عمده‌ای هستند که شرکت‌های کوچک و متوسط با آن مواجه هستند.

در لایحه حمایت مالی از این شرکت‌ها، حمایت مالی ثابت و بلند مدت توسعه برای آنها در نظر گرفته شده است. همچنین شرایطی برای ایجاد مؤسسات ضمانت اعتباری بر این شرکت‌ها در جهت پائین آوردن خطرات اعتباری بانک‌های بازرگانی و تشویق مؤسسات مالی برای افزایش وام به شرکت‌های کوچک و متوسط در نظر گرفته شده است.

۲- هرچند شرکت‌های کوچک و متوسط بدلیل مشکلات مالی بعضاً ورشکست می‌شوند و بنا به آمار ارائه شده در گزارش، در دو سال اخیر ۳۰ درصد از این شرکت‌ها حذف و بعبارتی ناپدید شده‌اند (شاهد عینی این قضیه اختلاف شرکت‌های ایرانی با ۴ شرکت چینی است که علیرغم وجود اسناد و مدارک از جمله آدرس، شماره تلفن و دورنگار، علیرغم تلاش‌های فراوان، هیچ آثاری از یکی از این شرکت‌ها بدست نیامد).

اما بدلیل نقش بسیار مهم این شرکت‌ها در اشتغال زائی و جذب بیکاران که با ثبات اجتماعی و سیاسی چین ارتباط پیدا می‌کند، دولت در راستای تقویت و حفظ آنها گام بر می‌دارد، اما از یک طرف نیز در نظر دارد با ادغام بعضی از این شرکتها در چهار سال آینده ۵۰ شرکت بزرگ ایجاد نماید تا با توجه به وسیع شدن صحنه رقابت برای چین با ورود این کشور به سازمان جهانی تجارت، بتواند با شرکت‌های بین‌المللی رقابت نماید.

منابع:

- مجله چین و اقتصاد جهان ۲۰۰۱

- روزنامه‌های چابادیلد ۸۰۹ دسامبر ۲۰۰۱ و ۱۹

فوریه ۲۰۰۲

آمریکا، انگلیس، ژاپن، کره، تایوان و بسیاری از کشورهای دیگر دارای رژیم ضمانت وام دولتی برای شرکت‌های کوچک و متوسط هستند.

۲- گسترش کانال‌های مالی جدید اضافه برداشت یا تعهدات وامی در بسیاری از کشورها یکی از تسهیلات مالی مناسب و انعطاف‌پذیر محسوب می‌شود که بطور معمول بعنوان سرمایه جاری برای شرکت‌ها بکار می‌رود. شرکت‌های کوچک و متوسط چینی به این نوع تسهیلات مالی مناسب دسترسی ندارند. مدت مدیدی، بانک‌ها مجوز تأمین هزینه خدمات و هزینه تعهدات کارمزد را نداشتند. این نوع مقررات نه تنها هزینه‌های داد و ستد برای شرکت‌ها در دستیابی به وام‌ها را کاهش نمی‌دهد بلکه از امکان دستیابی به سرمایه در مسیر مناسب نیز می‌کاهد.

ایجاد بازارهای سرمایه‌گذاری مالی جدید، مقررات زدائی از چند نرخ بودن نرخ بهره در بازارهای رسمی و غیر رسمی، ادغام مؤسسات کوچک مالی (که در درازمدت به نفع شرکت‌های کوچک و متوسط است) و تأمین منابع مالی غیر رسمی از کانالهای مکمل دیگر راه کارهایی است که برای دستیابی آسان شرکت‌های کوچک و متوسط به سرمایه و منابع مالی از سوی متخصصین ارائه گردیده است.

ملاحظات:

۱- تعداد شرکتهای کوچک و متوسط چین به مرز ۹ میلیون شرکت می‌رسد. دولت چین اخیراً بیش نویس لایحه مربوط به حمایت مالی از این شرکت‌ها را تهیه و در دسامبر سال گذشته به کمیته دائمی کنگره خلق چین تسلیم کرده است. شرکت‌های کوچک و متوسط که ۹۵ درصد کل شرکت‌های چین را تشکیل می‌دهند، نقش اساسی در تقویت اقتصاد ملی و حفظ ثبات اجتماعی از طریق بازار رقابت، افزایش فرصت‌های شغلی و نوآوری تکنیکی را ایفاء می‌نمایند. این شرکت‌ها ۱/۳ فرصتهای شغلی شهری طی فرآیند انتقال اقتصاد ملی را تأمین کرده و برای بیش از ۲۳۰ میلیون کارگر از مناطق روستائی از سال ۱۹۷۶ تا سال ۲۰۰۱ ایجاد شغل کرده‌اند. در عین حال این

۴- بحران اعتبار و ادغام بانک‌ها

طی سالهای ۱۹۹۷-۱۹۹۰ بانک‌ها و بعضی از مؤسسات مالی کوچک و متوسط نقش مهمی را در تأمین اعتبارات با شرایط آسان برای سرمایه‌گذاری زاید و سرمایه‌گذاری ناکارآمد ایفاء کردند. ادغام بخش‌های مالی در سال‌های اخیر وضعیت را بطور قابل توجهی تغییر داد. در نتیجه، بسیاری از این مؤسسات که سهم عمده‌ای در تأمین وام‌های شرکت‌ها داشتند در مرحله ادغام و انحلال هستند.

۵- مقررات نرخ بهره:

اگرچه مقررات بانک مرکزی در مورد نرخ‌های بهره و کارمزد در جهت دلسرد کردن بانک‌های قرض‌دهنده به شرکت‌های کوچک و متوسط است اما بهر حال طبیعی است که نرخ بهره وام‌های شرکت‌های کوچک و متوسط که از طریق نیروی بازار هدایت می‌شود بالاتر از وام شرکت‌های بزرگ باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میانگین نرخ بهره در بازارهای مالی غیر رسمی در چین ۲/۵ برابر، اصل نرخ بهره رسمی است.

چنین فاصله زیادی بین نرخ بهره رسمی و غیر رسمی دال بر این است که مقررات بانک مرکزی در مورد نرخ‌های بهره و کارمزد، توانمندی‌های بانک‌ها را در ارزش‌گذاری صحیح وام‌های مخاطره‌آمیز به شرکت‌های کوچک و متوسط محدود می‌کند، علاوه براین، محدودیت‌های تحمیلی کارمزد در خدمات مختلف مالی و تولیدات، به انگیزه بانک‌ها در تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات صدمه می‌زند.

ت - اصلاحات نهادی و نقش دولت

۱- نقش دولت در کاستن از

مشکلات مالی شرکت‌ها

به دو دلیل دولت بایستی نقش فعالی در کاهش مشکلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط ایفاء نماید. اول ناتوانی بازار در دستیابی به وام خارجی و دوم اینکه شرکت‌های کوچک و متوسط نقش مهمی را در جذب بیکاران ایفاء می‌نمایند و لذا رشد پایدار این شرکت‌ها تأثیرات مثبت در رشد پایدار اقتصادی دارد. رایج‌ترین خط و مشی، ایجاد رژیم تضمین وام دولتی است که تمرکزش بر تسهیل ارائه وام به شرکت‌های کوچک و متوسط است.

اشاره

به راستی کارآفرین کیست و مهندسی کارآفرینی چیست؟ کارآفرینان موفق در دنیا چگونه کار کرده‌اند؟ متن حاضر به خلاصه ۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین می‌پردازد که از مجله صنعت تايلند industry mag/FEB 2000 ترجمه گردیده و تجربه یکی از کارآفرینان بزرگ را بازگو می‌کند. او قبل از پایان تحصیلات دبیرستانی خود یاد گرفت که چگونه منابع مالی لازم را برای این امر مهیا کند و اینکه از آن هنگام تاکنون چگونه امپراطوری خود را گسترش داده است! «هینکه» در سال ۱۹۶۷ شرکت کوچک «مینر رهوی دینک» را بنا نهاد که تقریباً ۳۰ سال بعد تبدیل به گروه مینور شد به طوری که شرکت هم‌اکنون بیش از ۳۰ شرکت سراسری را شامل می‌گردد.

خواندن نوشته او جالب است چون براساس تجربه واقعی خود اوست، درک قوانین او آسان است به دلیل اینکه آنها واقعیت‌های واضح و قابل لمس برای دستیابی به کامیابی به شمار می‌روند. بدین جهت با وجود اینکه این قوانین برای کارآفرینان نوشته شده ولی برای مدیران و زیرمجموعه آنان و نیز صاحبان صنایع

بویژه صنایع کوچک و کارگاههای تولیدی کوچک و متوسط کاربرد دارد. قبل از بیان ۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین به تعریف کارآفرین، مهندسی کارآفرینی و روش‌های آموزش کارآفرین می‌پردازیم.

کارآفرین کیست؟

کارآفرین کسی است که:

- ۱- کار و شغل تولید و خلق می‌کند.
- ۲- خوداشتغالی و اشتغال‌زایی می‌کند.
- ۳- ارزش افزوده ایجاد می‌کند.
- ۴- محصولات یا خدمات جدید بوجود می‌آورد.
- ۵- خلاقیت و نوآوری کاربردی دارد.
- ۶- سازمان، کارخانه یا کارگاهی ایجاد می‌کند.
- ۷- با خطرپذیری، فعالیت‌های تولیدی - اقتصادی انجام می‌دهد.
- ۸- نیازها را شناسایی و آنها را برآورده می‌کند.
- ۹- فرصتها را به دست آوردها تبدیل می‌کند.
- ۱۰- منابع و امکانات را به سوی هدف، مدیریت می‌کند.
- ۱۱- برای تقاضای بالقوه محصول می‌آفریند.
- ۱۲- ایده خلاق را به ثروت تبدیل می‌کند.

۱۳- سرمایه و ثروت را خلق می‌کند.

۱۴- در درون سازمان، سازمانی را می‌آفریند.
از ویژگی‌های اصلی فعالیت‌های کارآفرینی خلاقیت و نوآوری می‌باشد. بنابراین با توجه به تعریف کارآفرین می‌توان به اهمیت و ضرورت آن پی برد. چنان که می‌توان گفت قسمت عمده تمدن انسان زائیده کارآفرینی است. پیشرفت‌های جامعه بشری و کاربردی شدن و توسعه خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و ابداعات و اختراعات و همه تولیدات و خدمات و انواع مراکز و سازمان‌های تولیدی، صنعتی، بهداشتی و درمانی، تجاری و بازرگانی، اداری، آموزشی، علمی، هنری، فرهنگی، خدماتی و غیره همه حاصل فرآیندهای مهندسی کارآفرینی می‌باشند با رشد و توسعه جوامع همواره فرآیندهای کارآفرینی زیادی به منظور ارائه انواع خدمات و ایجاد تولیدات گوناگون انجام می‌گیرد که نتایج و دستاوردهای متعددی همراه دارد.

مهندسی کارآفرینی

بطور کلی و خلاصه مهندسی کارآفرینی را می‌توان موارد زیر دانست:
الف: فرآیند تولید کار (مهندسی کار)
ب: فرآیند خلق محصولات اعم از کالاها و خدمات (مهندسی محصول)
ج: عامل ایجاد کار، سرمایه، ارزش افزوده و ثروت و رشد اقتصادی جامعه
د: عامل رشد پیشرفت علوم و فناوری
ه: عامل اشتغال‌زایی و رفع بیکاری در جامعه
ز: عامل رفاه اجتماعی
ح: عامل پرورش و رشد و شکوفایی منابع انسانی
ط: فرآیند ترکیب خلاق منابع برای ایجاد ارزش افزوده
ی: فرآیند ترکیب خلاق منابع برای تولید سرمایه و ثروت
ک: فرآیند طراحی و خلق

راهکارهای اساسی تربیت کارآفرین

○ عبدالسلام بزرگزاده *

آموزش کارآفرینی

با توجه به اهمیت‌ها و ضرورت‌های مهندسی، کارآفرینی نقش بسیار مهم و ارزشمند افراد کارآفرین کاملاً مشخص می‌گردد بنابراین این آموزش و تربیت کارآفرین یک ضرورت زیربنایی برای توسعه کشور و کاهش نرخ بیکاری می‌باشد. به همین منظور آنچه در تدریس دوره‌های کارآفرینی بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد، کارآفرینانه بودن شیوه‌های تدریس، ترکیب افراد و اهداف آموزشی و تطبیق و همسویی این موارد با یکدیگر باشد. دوره‌های آموزش کارآفرین را می‌توان به چهار دسته اصلی طبقه‌بندی کرد.

انواع دوره‌های آموزشی کارآفرینی

دسته اول برنامه‌هایی برای آگاهی و جهت‌گیری به سوی کارآفرینی هدف از این دوره‌ها افزایش آگاهی، آموزش درک و بینش درست از کارآفرینی به عنوان یک انتخاب شغلی برای تمامی اقشار اجتماعی است. این‌گونه برنامه‌ها در مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و متوسطه تدریس می‌شود تا انگیزه و تمایل دانش‌آموزان برای کارآفرین شدن افزایش یابد.

دسته دوم شامل برنامه‌های آموزشی که توسعه و تأسیس شرکت‌ها را پوشش می‌دهد

این برنامه‌ها به اقتضای شرایط خاص هر کشور طراحی شده‌اند. کشورهایی همچون هند، فیلیپین، مالزی، فنلاند و هلند مراکز ویژه‌ای را جهت حمایت از کارآفرینان بالقوه تأسیس نموده‌اند که ضمن ارائه آموزش‌های ویژه برای توسعه تواناییها و انگیزش افراد، توسعه مناطق شهری و روستائی و آموزش‌های عملی در نزد کارآفرینان موجود را در برمی‌گیرد.

دسته سوم: دوره‌هایی که برای رشد و بقای کارآفرینان کوچک طراحی شده است

این دوره‌ها عموماً شرکت‌های کوچک

بیشرفت‌های جامعه بشری و کاربردش شدن و توسعه خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و ابداعات و اختراعات و همه تولیدات و خدمات و انواع مسراکز و سازمان‌های تولیدی، صنعتی، بهداشتی و درمانی، تجاری و بازرگانی، اداری، آموزشی، علمی، هنری، فرهنگی، خدماتی و غیره همه حاصل فرآیندهای مهندسی کارآفرینی می‌باشند.

را پوشش می‌دهد زیرا این گروه از شرکت‌ها در هر کشوری باید مورد توجه قرار گیرند.

نیازهای آموزشی در این برنامه‌ها بسیار متنوع است. از دوره‌های بسیار مورد قبول در این خصوص می‌توان به دوره «فعالیت‌های اقتصادی خود را بهبود دهید» که توسط سازمان بین‌المللی کار (ILO) در سراسر دنیا اجرا می‌شود اشاره نمود.

دسته چهارم «توسعه آموزش کارآفرینی» است این برنامه‌ها شامل شیوه‌های جدید آموزش و تعیین نقش‌های نوین دانشجویان و استادان در فرآیند کارآفرینی است. هدف دیگر این برنامه‌ها آموزش و گسترش کمی استادان جدید از میان صنعتگران و دست‌اندرکاران فعالیتهای اقتصادی برای آموزش کارآفرینی است.

با آشکار شدن نقش و تأثیر کارآفرینی بر روند اشتغال‌زایی و رشد اقتصادی ضرورت آموزش کارآفرین به منظور توسعه امری اساسی و زیربنایی است. زیرا هدف از آموزش کارآفرینی تربیت افرادی است که بتوانند پس از تکمیل تحصیلات خود افرادی «مؤسس» باشند و کسب و کاری را ایجاد نمایند. در جهان تا اوایل دهه ۸۰ تنها ۱۳۰ دانشکده به طراحی دوره‌های محدود درخصوص کارآفرینی پرداخته بودند در رشته‌های بازرگانی و مهندسی تدریس می‌کردند. در اوایل دهه

۹۰ تعداد دانشکده‌ها به بیش از ۵۰۰ دانشکده رسید و اکنون بیش از ۲۰ دانشگاه، کارآفرینی را به عنوان رشته و گرایش مستقل تدریس می‌کنند. این در حالی است که کشورمان با داشتن دانشگاه‌های دولتی و آزاد هنوز نتوانسته است حتی برای تربیت کارآفرین اقدام به دوره‌های کوتاه‌مدت نماید. در حالی که راه‌اندازی رشته و گرایش مستقل کارآفرینی در دانشگاه‌های کشور با توجه به بالا بودن درصد نرخ بیکاری ضروری به نظر می‌رسد. نا انشاء... با تربیت نیروی متخصص، خلاق و کارآفرین در آینده نزدیک شاهد ایجاد اشتغال به وسيله کارآفرینان متعهد و جذب بیکاران جوای کار که از طرف اداره کار و سایر دستگاه‌های مرتبط به کارآفرینان معرفی می‌شوند باشیم.

در پایان خلاصه متن ۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین که تجربه یکی از کارآفرینان بزرگ دنیا است ارائه می‌گردد:

۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین

۱- فضاهای خالی را پیدا کرده و آن را پر نمائید.

دقیقاً می‌خواهید چکار کنید؟ اولین قانون کارآفرینی این است که خود را طوری آموزش دهید تا بتوانید فضاهای خالی و یا فاصله‌ها را در بازار ببینید و آنها را پر نمائید همان کاری که کارآفرینان موفق انجام داده‌اند.

۲- درباره موضوع انتخابی خود بررسی و مطالعه کافی نمائید.

برای اینکه فکر شما به نتیجه مطلوبی برسد در اولین وهله باید فرصت لازم برای انجام تحقیقات در مورد موضوع انتخابی خود داشته باشید.

یک فکر موفق احتیاج به آمادگی، تحقیق و تفکر همه‌جانبه دارد. دومین قانون برای کارآفرین موفق، انجام تحقیقات اولیه است. چنانچه این مقدمات اولیه مورد توجه قرار گیرند موفقیت شما از قبل قابل پیش‌بینی است.

۳- چنانچه از کار لذت نمی‌برید

متعهد به انجام آن نگردید.

وقت و انرژی خود را بیهوده برای انجام هر کاری که از آن لذت نمی‌برید به هدر ندهید. زیرا موفقیتی بدست نمی‌آورد. کارآفرین موفق کار خود را نه تنها کسالت‌آور نمی‌داند بلکه از آن لذت می‌برد.

به کار خود اعتقاد داشته باشید و به انجام آن بیش از هر کس دیگری متعهد گردید تا به موفقیت برسید.

۴- زیاد کار کنید تفریح را هم از یاد نبرید.

کارآفرین باید به شدت کار کند. این قیمتی است که باید بپردازد تا به کامیابی دست یابد ولی باید بداند که اولین قربانی کار شدید، زندگی اجتماعی شماست. چون فرصت کمتری برای خود خواهید داشت. این غرامتی است که باید بپردازید. کار بیشتر موفقیت بیشتری به همراه دارد. ولی کار همیشگی بدون تفریح نیز شما را تبدیل به شخص بسیار ملال‌آوری می‌کند که ادامه آن در طولانی مدت سد راه پیشرفت شما خواهد شد. پس استراحت و تفریح را فراموش نکنید.

۵- با فکر دیگران نیز کار کنید.

بسیاری از کارآفرینان قدیمی تنها از تجربیات شخصی خود به دست‌آوردهای بزرگی رسیده‌اند. اما کارآفرین جدید با دنیای پیچیده‌تری روبروست که محتاج دانش وسیع با پشتوانه قوی می‌باشد. بنابراین، اجازه ندهید کسی به شما بگوید که یک کارآفرین خوب اهمیت دانش فنی را قبول ندارد و آن را کم‌ارزش می‌داند. شما یا باید تکنیک دانش فنی را داشته باشید و یا آن را از دیگران بگیرید. نام این عمل کار با فکر دیگران است.

۶- اهداف خود را مشخص کنید (اما در دیدگاه‌هایتان انعطاف داشته باشید)

در صورتی که اهداف خود را مشخص نسبازید کسب دست‌آورد و سنجش پیشرفت شما بسیار مشکل خواهد بود. تعیین اهداف، شما را هنگامی که در خطر غرق شدن و یا توقف در افتخارات بدست

آمده قرار گرفته‌اید، به جلو می‌رانند و کمک می‌نمایند تا در موقعیتهای مشکل تمرکز فکر پیدا کنید.

اما در وهله اول، مهم این است که بین اهداف و دیدگاهها، تفاوت قائل شوید. این دو از هم متفاوتند. گاهی ممکن است دیدگاهها و عقاید شما برای رسیدن به هدف چندان با واقعیت منطبق نباشد که در این صورت باید در دیدگاه خود تجدیدنظر کنید.

۷- به صدای درونتان اعتماد کنید.

در حیطه کاری، تصمیماتی که براساس احساس و غریزه گرفته می‌شوند اغلب برتر از تصمیماتی است که فقط برپایه تحلیل‌های منطقی اتخاذ می‌گردند.

۸- به آسمان برسید (لااقل برای یک بار).

بزرگ فکر کنید. هرگز از اینکه یکبار در موقع لزوم قدم جسورانه‌ای بردارید بهراسید. شما نمی‌توانید با برداشتن دو قدم کوچک از یک دره عمیق عبور کنید. جاه‌طلبی برای دستیابی به موفقیت باید با دو ویژگی احساس اعتماد و فضیلت همراه گردد. این ویژگیها با روشهای کوچک و بزرگ زیادی قابل تشخیص است.

به عنوان یک کارآفرین از برقراری رابطه و همکاری با افراد معروف و مهم هراسی به خود راه ندهید.

۹- هنر فروش را بیاموزید.

معمولاً همه چیز با ارائه و فروش یک فکر به دوستان، شرکا، سرمایه‌داران و یا دیگر افراد آغاز می‌گردد.

فروش یک فکر یعنی توانایی علاقمند کردن دیگران به شنیدن عقاید و افکار شما می‌باشد. فروختن یعنی هنر قانع کردن فردی به دست برداشتن از عقاید خود به نفع دیگری است. آن فرد می‌تواند بانکدار، سهامدار و یا مشتری حتی در یک ساندویچ‌فروشی و یا هرکس دیگری باشد.

۱۰- رهبر واقعی باشید.

رهبران کارا می‌دانند در زمان کار کردن

با دیگران چگونه حداکثر سعی و تلاش خود را به کار برند تا حداکثر توانایی و کارایی آنان را در خدمت خود گیرند.

به آنان کمک می‌نمایند که بهتر و بهتر شوند و به آنان نشان می‌دهند که چگونه بهره‌وری داشته باشند.

یک کارآفرین به مثابه رهبری تصمیم‌گیرنده است ولی لزوماً همه تصمیمات او صحیح از آب در نمی‌آید. با این حال نباید از خطر کردن و یا مورد انتقاد قرار گرفتن بهراسد.

۱۱- خطای خود را بپذیرید و به سمت جلو حرکت کنید.

این از ویژگیهای کارآفرینان موفق است که اشتباهات خود را قبول می‌نمایند و همین امر از بروز فاجعه جلوگیری کنند. اجازه ندهید غرور یا احساسات در تصمیمات شما اثرگذار باشد. هنگامی که یک فکر شکست می‌خورد از آن به عنوان یک تجربه درس بگیرید و به سرعت قدم بعدی را بردارید و متوقف نشوید. از شکست نترسید. این، یکی دیگر از راههایی است که به ما می‌آموزد کارها را درست انجام دهیم.

۱۲- از شانسنهای پیش‌آمده بیشترین بهره را بگیرید.

شانس یعنی قرار گرفتن در زمان و موقعیت مناسب، شاید متداولترین ویژگی مشترک بین افراد خوش‌شانس این است که از فرصتهای پیش‌آمده بیشترین بهره را می‌برند. خوش‌شانسی بدین معنا نیست که به انتظار آن بنشینیم بلکه چیزی است که باید آن را به دست آورد.

۱۳- تغییر را به عنوان راهی در زندگی بپذیرا باشید.

اکثر کارآفرینان افرادی قابل انعطاف هستند. آنها همچنین ایده‌های نو را می‌پذیرند و تغییرات دائمی را پیش‌بینی می‌نمایند. آنها باید این چنین باشند. گذشته باز نمی‌گردد، بنابراین نه بریدن از دیروز و نه بریدن از فردا امکان‌پذیر است. مشکلات حال شانسه‌های آینده هستند.

تغییر، عنصری همیشگی است. تغییر در

سپس با اطمینان، هدفمند، با جرأت و بالاتر از همه با اشتیاق وارد عمل شوید.
۲۰- بعد از سقوط به سرعت به پای خیزید.

اگر به روح شکست‌ناپذیر انسان فکر کنید می‌بینید که در طول تاریخ مکرراً ثابت شده است که هیچ مانعی آنقدر بزرگ نیست که بتواند مانع موفقیت انسان شود. میوه موفقیت و لذت و شادی برای کسی است که هرگز مأیوس نشود. با پشتکار می‌توان از وحشت شکست و تردید جلوگیری کرد.

۲۱- داشتن یک زندگی شاد.

موفقیت در کار برای کامل شدن، احتیاج به همراهی با دیگر عناصر کیفی واقعی و با ارزش دارد.

مدیریت یک شغل موفق، احتیاج به زحمات طاقت‌فرسایی دارد که ممکن است روح را بخورد، شعور را مختل کرده و فکر را منحرف نماید. این امر می‌تواند به آن فرد و خانواده و کار او آسیب برساند. برای جلوگیری از این امر از قابلیت خود در برقراری رابطه و داشتن رفتار صادقانه با همه و در همه زمان که بزرگترین قدرت شما می‌باشد استفاده کنید.

همچنین توانایی شما برای داشتن یک زندگی شاد و موفق از مهمترین عناصر کامیابی است. موفقیت به خودی خود بی‌معنی است.

پی‌نوشت‌ها:

* مدیریت صنایع دنتی سیستان و بلوچستان

منابع:

- ۱- مجله صنعت نابند -
- ۲- کارآفرینی و ۲۱ قانون طلایی برای مدیران شرکتی - انوشیروان گرابلی
- ۳- ماهنامه تعاون - شماره ۱۲۶ - اسفندماه ۸۰
- ۴- فصلنامه کار و دانش - شماره ۳۷ و ۳۸ - پائیز و زمستان ۸۰
- ۵- هفته‌نامه شورای شرق - هشتم اردیبهشت ماه ۸۱
- ۶- مقاله راهبردهای تلاش و مدیریت بحران بیکاری - علی‌اکبر گلپایی

یک کارآفرین موفق باید ارتباطات شغلی و اجتماعی خود را گسترش دهد. هیچکس به تنهایی و در خلاء موفق نمی‌شود. کارآفرین احتیاج به ایجاد ارتباط با شبکه وسیعی از افراد نظیر بانکداران، حقوقدانان، مشاوران، حسابداران، تحلیل‌گران، سرمایه‌گذاران، سیاستمداران و از همه مهمتر مشتری دارد.

به روش‌های بکار گرفته توسط رهبران شناخته شده بازار و رقیبان مستقیم شما نسبت به سازمانتان دارد.

۱۷- به متوسط بودن اکتفا نکنید.

اخراج پرسنل، کاری ناخوشایند است و کسی که این عمل را انجام می‌دهد راه را برای شکست‌های بعدی خود هموار می‌سازد. در صورت خطای پی در پی پرسنل شما باید در وهله اول قبول کنید که فرد نامناسبی را استخدام کرده‌اید. اما در صورتی هم چنانچه این فرد متوسط را اخراج نکنید محکوم به شکست هستید! درست همانطور که برتری، برتری می‌آورد، متوسط بودن پرسنل نیز شما را در حد متوسط نگه می‌دارد.

۱۸- به دنبال کیفیت باشید نه دلار.

هرگز یک کارآفرین خودساخته موفق، اولین اولویت خود را جمع‌آوری ثروت نمی‌داند بلکه پروسه بدست آوردن پول، یعنی رقابت که چالش اصلی برنده شدن در بازی تجارت است را باور دارد و نه پول را بطور خودبخودی. این همان چیزی است که سوت بازی را به صدا درمی‌آورد.

۱۹- در بحرانها به سرعت عمل کنید.

مهم نیست که چه اتفاقی افتاده است، نهراسید شخص وحشت‌زده قادر به فکر کردن با کارایی مناسب نیست. هر عاملی در آن موقعیت را، با دقت زیاد مورد بررسی قرار دهید. هر اقدام احتمالی را سبک سنگین کنید. کلیه منابع قابل دسترس فکری و مالی را که سازنده و عملی می‌باشند به طور منظم ردیف کنید.

همه جا هست با آن کنار بیایید و یا کار شما افول خواهد کرد.

۱۴- ارتباطات خود را افزایش دهید.

یک کارآفرین موفق باید ارتباطات شغلی و اجتماعی خود را گسترش دهد. هیچکس به تنهایی و در خلاء موفق نمی‌شود. کارآفرین احتیاج به ایجاد ارتباط با شبکه وسیعی از افراد نظیر بانکداران، حقوقدانان، مشاوران، حسابداران، تحلیل‌گران، سرمایه‌گذاران، سیاستمداران و از همه مهمتر مشتری دارد.

۱۵- از وقت خود عاقلانه استفاده کنید.

زمان محدود است و زمان برای یک کارآفرین یعنی پول. اکثراً ما وقت خود را بیهود به هدر می‌دهیم و نمی‌دانیم چگونه از آن استفاده کنیم. مگر اینکه سعی کنیم حساب گذر زمان را نگهداریم و بدین طریق متوجه می‌شویم که عمر به سرعت می‌گذرد و عجیب اینکه ما چه آسان و بی‌توجه این کالای گرانبها را تلف می‌کنیم!

۱۶- سنجش را برای سنجش بکار

برید.

الگوبرداری (Benchmarking) یکی از کلمات متداول صنفی در قرن نوزدهم بوده است. تنها تعریفی که از الگوبرداری تقریباً بطور گسترده مورد قبول قرار گرفته عبارتست از: شناسایی و انطباق بهترین تجربیات و عملیات یا فنون جهت اجرای وظایف معمول، ارزیابی کارایی شغلی و تعیین اهداف کار می‌باشد. از این‌رو، ارزیابی موفقیت در این امر بستگی

باشد که در اینجا لازم میدانم از همگی آنها بویژه آقای "تان" همتای خودم در امور استخدام و کارفرمایان، صمیمانه تشکر نمایم.

ما در خلال مباحثات دریافتیم که جو حاکم بر این مباحث، سازنده و دوستانه بود و این واقعیت که اکثریت موارد مورد بحث با اجماع کامل شرکت کنندگان در اجلاس همراه بود، قابل تقدیر است. و اصولاً، اسناد ILO منعکس کننده دیدگاهها و تجربیات گوناگون در دنیای کنونی بوده و

با هدف تأمین پاسخهای تمام و کمال به نیازمندیهای امروز ما تنظیم گردیده‌اند. عمده‌ترین چالش رویاروی ما، چگونگی برخورد با فشارهای فزاینده جهانی شدن اقتصاد میباشد. جهانی شدن، قطعاً برای عده‌ای منافع در برداشته است. این امر، علاوه برگسترش وسیع دارائیهای اقتصادی، از رشد سریع نوگرایی هم بهره‌مند شده است. معذالک، جهانی شدن همراه با نقائص اجتماعی خاصی در کنار فقر عمیق، عدم مساوات روزافزون در زمینه درآمد، تمرکز شدید ثروت، و بیکاری مزمن و وسیع، همراه بوده است. سالیهای اخیر شاهد جستجوهای فراوان جهت یافتن راههایی برای مقابله با جهانی شدن که در برخی

مالیاتی، پرداخت وام و ارائه تسهیلات، دسترسی عمومی به برنامه‌های مربوط به کار و تولید و نیز شرایط و مقررات ویژه استخدام، خواهند بود.

x x x

متن سخنرانی آقای "پاتل" از آفریقای جنوبی: نایب رئیس کمیته در امور کارگری:

ما امروز گردهم جمع شده‌ایم تا سندی جدید و بدیع که بر مبنای ارزشهای نوین ILO تدوین و تنظیم گردیده است را مورد

در بخش ۲، در ارتباط با تعیین چارچوب خط‌مشی و نقش دولت‌ها، مباحثات مرتبط با "سطح مشارکت"، نهایتاً منجر به وفاق و سازگاری لفظی و تثبیت و تحکیم نقش دولت در اقدامات مربوط به تعاونیها، گردید. به این ترتیب توجه شما را به مفاد اصل ناظر بر سیاستهای حمایتی دولت جلب می‌نمایم: "دولت می‌بایست امکانات لازم را جهت هماهنگی اقدامات خود با دورنمای فعالیت تعاونیها بر مبنای ماهیت عملکرد

آنها به نحوی که استقلال عمل آنها خدشه‌پذیر نشده و دقیقاً منطبق با قوانین و مقررات ملی و دربردارنده منافی همسو و همسطح با دیگر سازمانهای تجاری بازرگانی کشور باشد، در اختیار تعاونگران قرار دهد."

همچنین در پاراگراف ۷ از بخش سوم توصیه‌نامه، بعد از بحث و جدلهای فراوان این اصل بشرح ذیل مورد تأیید مجدد قرار گرفت:

"تعاونیها،

می‌بایست بر اساس قوانین و مقررات ملی و بگونه‌ای همانند با دیگر بسنگاههای اقتصادی و سازمانهای اجتماعی، مورد حمایت دولتها قرار بگیرند. دولتها می‌بایست نسبت به اجرای سیاستهای حمایتی و متناسب با فعالیتهای تعاونی

بویژه در خصوص مسایلی همچون اشتغالزایی، توسعه فعالیتهای سودآور برای گروهها و مناطق محروم، اقدامات لازم را انجام دهند. این اقدامات در برگیرنده عناوینی نظیر، معافیتهای

بحث و بررسی قرار دهیم. این متن در واقع حاصل تلاشهای متعهدانه و شور و همدلی دست اندرکاران برگزاری این اجلاس، پژوهشگران، دولتها، کارکنان صدیق و زحمتکش دفتر بین‌المللی کار ILO می

توصیه‌نامه ارتقاء تعاونیها

مصوب نودمین اجلاس ILO

○ مأخذ: کنفرانس بین‌المللی کار - ژنو ۲۰۰۲

○ ترجمه: محمود رجیبی

□ قسمت دوم

لازم به توضیح است که حقایق سه گانه فوق بصورتی کاملاً متوازن، جامع و مقتضی مطرح شده‌اند. در اینجا، به بررسی بعضی از این موضوعات کلیدی مندرج در متن می‌پردازیم. اولین جلوه قابل رؤیت متعلق به تعاونها است. توصیه‌نامه به گونه‌ای آشکار با ارزشهای مورد نظر ILO در هم آمیخته است.

اساساً، جوهره ارزشمند کار، تبیین کننده چارچوب فعالیتهای ILO میباشد. و لذا از طریق این سند، تعاونها بنحو بارزی در بطن این چارچوب قرار گرفته‌اند این توصیه‌نامه فی الواقع بر مبنای بیابیه مربوط به اصول اساسی و حقوق کار. قراردادهای زیربنائی ILO و زنجیره وسیعی از دیگر استانداردهای بین‌المللی کاراست که فراهم کننده کلیه استانداردهای بین‌المللی کار که قابل تسری به کلیه کارگران شاغل در تعاونها بدون کمترین تفاوت و تمایزی می‌باشد.

باین ترتیب، این سند دربرگیرنده استانداردهای استخدام، روابط صنعتی و تأمین اجتماعی میباشد. در این سند، ما امتیازات برتری را که ILO برای سیاستهای بین‌المللی مربوط به ماهیت کار تعاونها، قائل گردیده است بخوبی شاهد هستیم.

سند پیشنهادی، همچنین منعکس کننده اصول و ارزشهایی است که نهضت تعاون برپایه آنها شکل گرفته است و هم اکنون نیز توسط ILO به تأیید رسیده‌اند. این ارزشها در واقع همان اصول تعاون یعنی "دموکراسی"، "مساوات"، "خودداری"، "مسئولیت‌پذیری"، "برابری و همبستگی" علاوه بر ارزشهای معنوی همچون "صداقت"، "شفافیت"، "مسئولیت اجتماعی" و "مراقبت از دیگران" میباشد. البته اصول تعاون، علاوه بر موارد مذکور، اصولاً همچون "مشارکت اقتصادی اعضا"، "کنترل دموکراتیک"، "استقلال و علاقه‌مندی به کل جامعه" را در برمی‌گیرد.

این اصول و ارزشها، پایه‌های فلسفی و فنیضای معنوی، سند را شکل داده و جنبه‌های ذاتی سند پیشنهادی را تدارک می‌یابند. توصیه‌نامه، تعهدی عمیق نسبت به ارزشهایی همچون عدم تبعیض و فراخوانی کلیه دولتهای عضو برای پی‌ریزی

"تعاونیها، می‌بایست بر اساس قوانین و مقررات ملی و بگونه‌ای همانند با دیگر بنگاههای اقتصادی و سازمانهای اجتماعی، مورد حمایت دولتها قرار بگیرند. دولتها می‌بایست نسبت به اجرای سیاستهای حمایتی و متناسب با فعالیتهای تعاونی بسویژه در خصوص مسائلی هسمچون اشتغالزایی و توسعه فعالیتهای سودآور برای گروهها و مناطق محروم، اقدامات لازم را انجام دهند. این اقدامات در برگیرنده عناوینی نظیر، معافیتهای مالیاتی، پرداخت وام و ارائه تسهیلات، دسترسی عمومی به برنامه‌های مربوط به کار و تولید و نیز شرایط و مقررات ویژه استخدام، خواهند بود.

این سند نیز سعی دارد تا یک بخش اجتماعی خاص را که در واقع ترکیبی از روح تجارت و روان اجتماع است به روشنی به تصویر بکشد. این سند، از دیدگاه ما، در جستجوی عدالت اجتماعی و کارآمدی اقتصادی، سهمی بسیار مناسب و به موقع ایفا مینماید. این سند با بهره‌گیری از فزایندهای مهمی از بیابیه فیلادلفیا اشعار میدارد "کاربه عنوان یک کالا، تلقی نمی‌شود و برای نیل به منافع جهانی سازی و توزیع درست و عادلانه این منافع در بین اقشار مختلف جامعه، اشکال قویتری از همبستگی انسانی بویژه سطوح بین‌المللی مورد نیاز است." در تمامی موارد اشاره شده، توصیه‌نامه، تعاونها را بعنوان ریشه و اساس فعالیتهای ارزشمند پایه گذار توسعه اجتماعی، معرفی می‌کند. در متن عملیاتی، توصیه‌نامه، حقایق مربوط به شخصیت سه بعدی تعاونها بر مبنای نیازمندیهای اعضا، تعاونها، نیازمندیهای کارگران شاغل در تعاونها و نیازمندیهای خود تعاونی بعنوان یک واحد تجاری را به نحوی منعکس نموده است.

اجتماعی انسانها در سر داشته‌اند. انعکاس این تلاشها در چارچوب مقررات ILO منجر به تشکیل "کمیسیون جهانی تبیین ابعاد جهانی سازی" گردیده است. این کوششها دبیرکل ILO را بر آن داشت تا طی گزارشی به عنوان "اقدامی شایسته" به کنفرانس بین‌المللی کار در سه سال پیش، باین نکته مهم اشاره کند که اقتصاد جهانی بدون پایه‌های مستحکم اجتماعی، عدم ثبات و امنیت در هر جامعه و براعتباری سیاسی را بدنبال خواهد داشت. "بیشتر مباحث مربوط به پایگاههای اجتماعی روی ارائه تصویری کلان از نقش مؤسسات مختلط و اهمیت تدوین سیاستهای مشارکت عمومی در سطح جهانی، متمرکز شده‌اند. آنچه که در این میان، نادیده گرفته شده است، انعکاس نقش بنگاههای تجاری بعنوان یکی از مهمترین بخشهای تأمین ثروت در همه کشورها میباشد. تعاونها بگونه‌ای اعجاب‌انگیز شکل مناسبی از بنگاههای تجاری مورد نیاز برای مقابله توده‌ای با جهانی شدن هستند. در قرن نوزدهم تعاونها بعنوان تنها گزینه پاسخگویی مستقیم به نیازهای اقتصادی مردم با تکیه بر ارزشهای معنوی و دیدگاهی که معتقد به تولید و مصرف کالا و خدمات همراه با ارتقا خصلتهای انسانی و همبستگی نوع بشر بوده، توسعه یافتند.

از نقطه نظر ما، این ارزشها نسبت به الگوهای امروزی جهانی سازی حتی از گذشته هم به مراتب مهمتر، مناسبتر و مرتبط‌تر تلقی می‌گردند.

بهمین دلیل، ارتقاء تعاونها بصورتی کاملاً گسترده در جهت نیل به یک جامعه متوازن و اقتصادی مرکب، ضرورتی انکارناپذیر است. تعاونها اساساً نوعی بنگاه تجاری الهام گرفته از ارزشهای والای معنوی و اجتماعی هستند که می‌بایست بآنها نه به عنوان یک محصول فرعی بلکه یک موضوع کلیدی و کاملاً پایه‌ای برخورد شود.

تعاونیها در واقع بعنوان واحدهای تجاری سرگردان بین اصول و ارزشهای اجتماعی و اقتصادی تلقی نمی‌شوند بلکه ترکیبی استوار از ارزشهای هر دو پدیده محسوب می‌شوند.

سیاستهای مرتبط با "برابری حقوق زن و مرد" در تعاونها و نحوه عملکرد آنها، از خود نشان داده است. این تعهد از این جهت بسیار مهم و حائز توجه است که در بسیاری از کشورها، زنان اکثریت بزرگی از نیروی کار و تولید در تعاونها را تشکیل میدهند.

دومین جلوه مفاد سند این است که توصیه‌نامه، تعاونها را به عنوان بخشی مهم و متمایز از اقتصاد نوین، تعمیق می‌بخشد. تعاونها، گونه‌ای از سازمانهای اقتصادی هستند که بعنوان زنجیره‌ای قطعی از سیاستهای مردمی در تمام کشورها مطرح می‌باشند. از دیگر جلوه‌های ذاتی تعاونها، این ویژگی مهم آنهاست که هدف غائی آنها کسب حداکثر سود یا منفعت سهامداران نمیباشد.

از دیدگاه تعاونگران، ارزش معنوی اعضاء مافوق تمام چیزهاست. اهداف تبیین شده آنها، مشمول همان تعبیری است که اقتصاددانان تحت عنوان "قوانین عامه" در قالب "ارتقاء مشاغل" و "توسعه جامعه" از آن یاد می‌نمایند. توصیه‌نامه، عناوین مذکور را شناسائی کرده، و دولت‌های عضو را برای ارائه خدمات حمایتی ویژه بنحویکه تعاونها را به عنوان بنگاههای تجاری و سازمانهای ملهم از همبستگی قادر به تأمین نیازهای اجتماعی افراد من جمله توده‌های محروم مناطق مختلف به منظور نیل به رفاه اجتماعی، بنمایند، فراهم خوانند. اشتغال و توسعه فرصتهای شغلی بعنوان یک دستاورد مهم کلیدی این قبیل اقدامات حمایتی محسوب می‌گردد.

بنگاههای تجاری دارای همین ویژگیها بعنوان اهداف مسلم و قطعی، اغلب در قالب بخش مهمی از اقتصاد جامعه یا رکن اصلی اجتماع، آنها را متمایز از بخشهای دولتی و خصوصی مینماید، این مفهوم در متن سند، آشکارا دیده می‌شود. توصیه‌نامه، زنجیره‌ای از خدمات حمایتی عملی را به گونه‌ای در اختیار تعاونها قرار میدهد که آنها را در زمینه کمک‌رسانی هرچه بیشتر به اعضاء باری می‌کند. از جمله این خدمات، دسترسی به سرمایه و منابع مالی، برنامه‌های توسعه منابع انسانی، خدمات مشاوره‌ای پیرامون

نوآوریهای تکنولوژیک، خدمات حسابرسی (بازرسی)، حقوقی و مالیاتی و خدمات اطلاعات مدیریت، را میتوان نام برد. نکته مهمتر اینکه، توصیه‌نامه، نیاز دائم به توسعه سطح بهره‌وری و رقابت برای تعاونها در راستای بهبود کیفیت اجناس و خدمات تولیدی آنها را بخوبی مد نظر داشته است. تأمین نیازمندیهای مربوط به افزایش میزان دسترسی به اطلاعات و تکنولوژی ارتباطات، از دیگر جنبه‌های توصیه‌نامه، میباشد. توصیه‌نامه، تأکید خاصی روی نقش حمایتی دولتها در ارتقاء تعاونها نموده است.

برخی از اقداماتی که حمایت بالقوه دولتها را بدنبال دارند، عبارتند از: معافتهای مالیاتی، پرداخت وام و ارائه تسهیلات بلاعوض، دسترسی به برنامه‌های کار و تولید دولت، و مقررات ویژه استخدام در شرکتهای تعاونی.

در عین حال، سند، اهمیت استقلال مساعونها و افزایش سطح کمک و حمایتهای دولتی را با رعایت کامل احترام به عدم وابستگی، آنها، مورد توجه قرار داده است.

سومین ویژگی توصیه‌نامه، مقابله با نوسانات و تحولات موقت بازار کار است. سند مورد بحث، به تعاونها و دولتها در زمینه مسائل مربوط به اقتصاد غیر رسمی، روابط اشتغال پنهان، توسعه منابع انسانی و درک عملی بهترین مناسبات حوزه کار و تولید، راهنمائیهای لازم را ارائه میکند.

در طول ۳۰ سال گذشته، اقتصاد غیر رسمی، برای ILO از اهمیت خاصی برخوردار بوده است. اخیراً در ارتباط با ترسیم چارچوب خط مشی ILO برای رویارویی با اقتصاد غیر رسمی، اجتماع عمومی ایجاد شده است. دو سال پیش در "کنفرانس بین‌المللی کار" در خصوص نقش سیاستهای دولت در مقابله با اقتصاد غیررسمی و اشتغال آنچه را که تحت عنوان فعالیتهای حاشیه‌ای تنازع بقاء شناخته می‌شوند به حوزه کار و تولید مناسب و ایجاد یکپارچگی در بستر اقتصاد رسمی، نتایج ارزشمندی حاصل گردید.

امروزه نیز ما در کمیته به اجماع کامل رسیده و توانسته‌ایم یک گام به جلو برداشته و نسبت به درج این مفاهیم در متن سند ILO به موفقیت نائل شویم. مفاد سند، دولت‌های عضو را برای افزایش اهمیت نقش تعاونها در انتقال بخش غیر رسمی به فعالیتهای قانونمند و ایجاد یکپارچگی در حوزه اقتصاد، ترغیب کرده است.

تعاونها، در بسیاری از موارد بخصوص سیاستهای اشتغال، پیشگامی در اشکال پیشرفته مشارکت کارگران در سطوح تصمیم‌گیری اقتصادی و تحکیم و گسترش روابط با اتحادیه‌های تجاری بازرگانی، دارای پیشینه‌ای روشن و در خور توجه بوده‌اند. این مسئله مایه مباهات و افتخار است که در توصیه‌نامه، مقرراتی پیش‌بینی و تصویب شده‌اند که از طریق اقدامات مورد نظر، بهترین شکل تولید و ارائه خدمات توسط تعاونها انجام می‌شود.

معدالک در خلال مباحثات صورت گرفته ظرف دو سال گذشته، ما به مواردی برخورد کرده‌ایم که تعاونها به سادگی و سهولت تمام بعنوان وسیله‌ای جهت تبیین استانداردهای اشتغال و قانون کار، مورد استفاده قرار گرفته‌اند. توصیه‌نامه، با این پدیده خاص به گونه‌ای منحصر به فرد برخورد نموده است. در این توصیه‌نامه، از کلیه دولت‌های عضو برای تعمیق و ارتقاء سیاستهایی که اطمینان می‌دهند، تعاونها بلحاظ عدم پذیرش و رعایت قوانین کار و یا بمنظور تکمیل روندی که از دیدگاه سند مورد بحث، "مناسبات اشتغال پنهان" قلمداد میشوند، تأسیس نگردیده‌اند.

دعوت بعمل آمده است. متعاقب در خواست ویژه برخی از کشورهای در حال توسعه عضو کمیته، در توصیه‌نامه مفادی گنجانده شد که بموجب آنها تنظیم و اجرای سیاست‌های ملی برای مبارزه با تعاونهای کاذب، که در آنها به حقوق کارگران تجاوز میشود، به عنوان یک اصل مسلم و خدشه‌ناپذیر در دستور کار دولتها قرار بگیرد بنحویکه از اجرای قانون کار در کلیه واحدهای تجاری، اطمینان حاصل شود. اساساً، توسعه منابع انسانی هم در حوزه فعالیتهای اقتصادی و هم در زمینه پیشرفتهای اجتماعی، به موضوعی بسیار

ذخیره‌سازی با پیشنهاد وزارت اقتصاد و دارایی و با هدف ایجاد چترهای حمایتی از بخش خصوصی تشکیل می‌شود. دولت در نظر دارد ارتباط مستقیم بودجه با سیاست خصوصی‌سازی را از برنامه سال آینده بودجه جاری کشور حذف کند و به همین منظور قرار است صندوقی برای حمایت از بخش خصوصی جایگزین سیاستهای قبلی کشور کند.

تعداد کارکنان دولت از ۵۵۷ هزار به ۲/۲ میلیون نفر رسیده است

بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی در طول برنامه سوم توسعه، ۱۲۰ هزار نفر به استخدام دولت درمی‌آیند. معاون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور افزود: تعداد کارکنان دولت از ۵۵۶ هزار و ۷۸۳ نفر در سال ۵۷ به دو میلیون و ۲۵۲ هزار و ۶۲۵ نفر در سال ۸۰ افزایش یافته است.

طرح جدید محوری گندم در کشور اجرا می‌شود

معاون وزارت جهاد کشاورزی گفت: طرح جدید محوری گندم، در سال جاری در سطح کشور اجرا می‌شود. وی افزود: افزایش تولید، منطقی کردن مصرف، جلوگیری از ضایعات در هنگام برداشت، حمل و نقل، سبوس‌گیری و... را می‌توان از مواردی نام برد که در این طرح پیش‌بینی شده است.

سهم صنایع کوچک در صنعت کشور ۹۰ درصد است

رئیس سازمان صنایع کوچک و متوسط گفت: ۹۰ درصد واحدهای صنعتی کشور کوچک است و این صنایع به عنوان حلقه واسطه با صنایع بزرگ فعالیت می‌کنند. وی افزود: بخش خصوصی داخلی بر سرمایه‌گذاری در صنعت وجود ندارد و به دلیل بسته بودن اقتصاد، کشور با مشکلات اقتصادی فراوانی مواجه است.

سرمایه‌گذاری در شهرکهای صنعتی ۲۰۰ درصد افزایش یافت

مدیرعامل شهرکهای صنعتی کشور گفت: در سال جاری یک هزار و ۵۰۰

۶۷ درصد مصوبات مجلس ششم اقتصادی بوده است

نماینده مردم ساوه در مجلس شورای اسلامی گفت: ۶۷ درصد از مصوبات مجلس ششم در دو سال گذشته جنبه اقتصادی داشته است. وی افزود: در طول دو سال گذشته در عملکرد مجلس ششم بیشترین توجه به بخش اشتغال شده است. وی همچنین قانون جمع‌آوری و جذب سرمایه‌گذارهای خصوصی خارجی را یکی از مهمترین و موفقترین مصوبات مجلس ششم عنوان کرد.

صادرات غیرنفتی به ۲/۸ میلیارد دلار رسید

صادرات غیرنفتی کشور با ۷/۶ درصد افزایش در ۷ ماهه سال جاری به رقم ۲ میلیارد و ۵۴۰ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار رسید.

به گزارش روابط عمومی گمرک این میزان صادرات غیرنفتی با در نظر گرفتن ۳۴/۱ میلیون دلار از محل تجارت چمدانی و ۲۰۲/۴ میلیون دلار از طریق بازارچه‌های مرزی در این مدت به رقم ۲ میلیارد و ۷۷۷ میلیون و ۱۰۰ هزار دلار رسیده که این میزان نیز ۱۲/۴ درصد رشد داشته است.

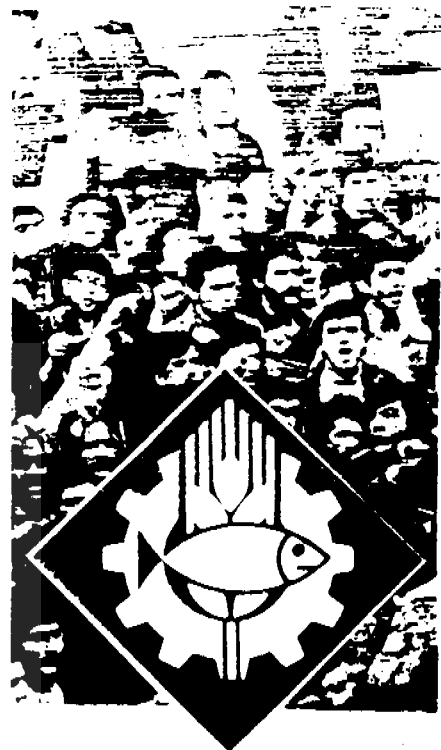
ظرفیت تولید کاشی و سرامیک کشور به سه برابر نیاز داخلی می‌رسد

ظرفیت تولید کاشی و سرامیک در سه سال آینده به ۳ تا ۴ برابر نیاز داخلی می‌رسد و در صورت گسترش نیافتن صادرات، این صنعت با بحران مواجه می‌شود.

رئیس هیأت مدیره شرکت کاشی و سرامیک ارچین افزود: بالا بودن قیمت تمام شده و پایین بودن کیفیت برخی از محصولات کاشی و سرامیک ایران موجب شده سهم صادرات کاشی و سرامیک نسبت به کل تولیدات روند نزولی داشته باشد.

صندوق ذخیره خصوصی‌سازی در کشور تشکیل می‌شود

برای نخستین بار در ایران صندوق

همراه با اقتصاد ایران

ایران بزرگترین تولیدکننده خرما در جهان است

رئیس مؤسسه تحقیقات نخیلات کشور گفت: ایران با تولید یک میلیون تن خرما بزرگترین تولیدکننده این محصول در جهان به شمار می‌رود.

وی افزود: ایران به طور متوسط ۱۷ درصد تولید و ۲۱ درصد صادرات خرمای جهان را در اختیار دارد.

فقره قرارداد سرمایه‌گذاری در شهرکهای صنعتی ایران به ثبت رسیده که این میزان از رشد ۲۰۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل برخوردار بوده است. به گفته وی در هفت ماهه امسال ۶۳۵ واحد صنعتی با اشتغالزایی بیش از ۱۲ هزار نفر فعالیت خود را در شهرکهای صنعتی ایران آغاز کرده‌اند.

۷۵ هزار کارگر از کار اخراج شدند

رئیس کانون شورای عالی اسلامی کار گفت: در نیمه نخست سال جاری ۷۵ هزار کارگر از واحدهای کارگری اخراج و از کار بیکار شدند.

وی افزود: یک هزار میلیارد ریال اعتبار برای طرح ضربتی اشتغال اختصاص داده شده که بازدهی این میزان اعتبار بسیار کم است.

تنها ۲۰ درصد ذخایر نفتی کشور قابل استحصال است

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران گفت: هم‌اکنون ۵۰۰ میلیارد بشکه ذخایر در چاههای نفتی کشور است. وی افزود: ولی با امکاناتی که فعلاً موجود است تنها قادریم ۲۰ درصد از این ذخایر را که معادل ۱۰ میلیارد بشکه نفت خام است، استحصال کنیم.

راههای اصلی کشور ۴ بانده می‌شود

وزیر راه و ترابری با تأکید بر ۴ بانده شدن راههای اصلی کشور ابراز امیدواری کرد تا بتوان سال آینده ۱۰۰ میلیارد تومان اعتبار را برای این امر اختصاص داد. وی افزود:

اولویت کاری این وزارتخانه در سال جاری تبدیل محورهای اصلی کشور به آزادراه است.

ایران ۳ هزار متر معدن متروک دارد

ایران رنگین‌کمانی از ذخایر معدنی متنوع دارد. اما ۳ هزار معدن آن متروکه هستند و به حال خود رها شده‌اند.

مشاور سازمان زمین‌شناسی با اعلام این مطلب افزود: باستان‌شناسان در نزدیکی معادن قدیمی آثاری پیدا کرده‌اند که نشانه‌ای از فراوری در محل دارد.

صادرات فرآورده‌های نفتی ویژه ۱۳۵ درصد رشد کرد

بیش از ۵۱۰ هزار تن انواع فرآورده‌های نفتی ویژه طی نیمه نخست سال جاری صادر شده است. مدیرعامل شرکت بازرگانی فرآورده‌های ویژه افزود: صادرات این فرآورده‌ها در شش ماه ابتدای سال ۸۱ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۳۵ درصد افزایش داشته است.

۱/۶ تریلیون ریال پاداش پایان خدمت در سال ۸۱

مبلغ یک میلیارد و ششصد و چهل و دو میلیون و هشتصد و چهل و هفت هزار ریال برای پاداش پایان خدمت بازنشستگان قانون بودجه سال ۸۱ کل کشور پرداخت می‌شود.

به گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور این مبلغ جهت پرداخت پاداش پایان خدمت بازنشستگان، از کارافتادگان و فوت‌شدگان هزینه می‌شود.

رشد اقتصادی ایران ۶/۴ درصد پیش‌بینی شد

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رشد اقتصادی ایران را در سال جاری بالغ بر ۶/۴ درصد پیش‌بینی کرد که با پیش‌بینی برنامه سوم توسعه که حدود ۶/۵ درصد است، مطابقت دارد. براساس گزارش سازمان میزان تورم امسال نسبت به سال قبل بیشتر خواهد بود.

۷ شهرک صنعتی جدید در ۴ استان کشور احداث می‌شود

هیأت وزیران مجوز احداث ۷ شهرک صنعتی جدید و یک ناحیه صنعتی را در ۵ استان کشور صادر کرد.

شهرک‌های صنعتی مذکور در شهرهای تیران و کسرون و نجف‌آباد اصفهان، نظرآباد و پرند تهران، خرم‌بین فارس، ماسال و لاهیجان گیلان و ناحیه صنعتی نیز در انار کرمان احداث خواهند شد.

تهران ۱۰۰ هزار تاکسی نیاز دارد

معاونت حمل و نقل و ترافیک

شهرداری تهران گفت: حدود ۱۰۰ هزار تاکسی برای تهران نیاز داریم که این رقم برای کل کشور به حدود ۲۵۰ هزار خودرو می‌رسد.

وی افزود: با شرکتهای ژاپنی و آلمانی برای نوسازی ناوگان حمل و نقل داخلی کشور در حال مذاکره هستیم.

ایران از نظر آزادی اقتصادی در رتبه ۱۴۶ جهان قرار گرفت

بنیاد بین‌المللی «هریٹیج» با بررسی وضعیت اقتصادی ایران در سال ۲۰۰۲، ایران را از نظر آزادی اقتصادی در رتبه ۱۴۶ در بین کشورهای جهان قرار داد. در این گزارش ایران از نظر سیاستهای تجاری، بار مالی دولت، دخالت دولت در اقتصاد، سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال جریان سرمایه، بانکداری، امور مالی، قیمت‌ها و حقوق، حقوق مالکیت و... درجه‌بندی شده است.

امسال ۸۴۰ هزار تن گندم وارد می‌شود

۸۴۰ هزار تن گندم وارداتی سهمیه سال ۸۲ در سال جاری خریداری می‌شود. مصرف گندم در سال جاری ۱۰/۷ میلیون تن برآورد شده است که ۸/۶ میلیون تن آن از تولید داخلی و ۲/۱ میلیون تن آن نیز از محل واردات تأمین شده است.

تقاضای سرمایه‌گذاری خارجی در ایران افزایش یافت

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران گفت: تصویب قانون و آیین‌نامه اجرایی جذب و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، موجب افزایش تقاضا برای سرمایه‌گذاری در کشور در ۷ ماهه نخست سال جاری شد.

وی افزود: بالغ بر ۳۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در قالب ۱۷ طرح در شش ماه گذشته توسط این سازمان تصویب شده است.

عزت... تقوایان

نگاهی دیگر به توسعه سیاسی و اقتصادی

واحد جدید اقتصادی، مشکلات تأمین مالی، کنترل قیمت‌ها توسط دولت، قانون و مقررات کار، قوانین تجارت خارجی، قوانین و مقررات مالیاتی و مالیاتهای گزاف، زیربنای ناکافی، ناپایداری سیاست‌گذارهای دولت، مقررات محیط زیستی و ایمنی، تورم، عدم ثبات عمومی مقررات، جرم و سرقت، فساد و ارتشاء و تروریسم برشمرد.

آیا این همه مشکلات مربوط به دوره آقای خاتمی است؟ از جمله مشکلات دیگر وجود تکنوکراتی قدیمی، وجود طرح‌های عمرانی نیمه تمام (به دلیل کمبود منابع و نقدینگی موجب طولانی شدن سرمایه‌ها گردیده است. همچنین دولت جهت انعام ۴۵۱۴۶ طرح استانی نیمه تمام ناچار شده است دو میلیارد دلار از منابع خارجی و ۵۰۶۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت را به بودجه عمرانی استان‌ها تزریق کند).

مشکل دیگر نیز سیستم بانکی کشور است که نرخ سود سپرده گذاری بین ۷ تا ۱۷ درصد است، ولی نرخ سود تسهیلات بین ۱۵ تا ۲۳ درصد، در حالی که طبق نظر آقای نوربخش رئیس کل بانک مرکزی که از طرفداران عدم کاهش نرخ سود تسهیلات هستند، حداقل سود مورد انتظار سپرده گذاری‌ها باید کمی از نرخ تورم بالاتر باشد، وگرنه پس انداز نمی‌کنند و سفته بازی و دلالتی جریانی می‌یابد، با توجه به این دلیل چرا نرخ سود سپرده گذاری در سال‌های ۷۱ - ۶۸ که میانگین نرخ تورم چهارساله برابر با ۱۷/۷٪ از سالهای ۷۲ - ۷۵ که میانگین نرخ تورم ۳۲/۲٪ درصد بود، کمتر است؟

این مشکل بانکی علاوه بر دیدگاه‌های ساده‌ای حاکم بر آن به دلیل قوانین و مقررات پیچیده نحوه پرداخت تسهیلات از جمله موضوع وثیقه‌ها، شیوه پرداخت وام، قرارداد یک طرفه به نفع بانک و... نیز قابل انکار در امر سرمایه گذاری و پذیرش ریسک

در روزنامه همشهری مورخ ۸۱/۷/۲۴ به نقل از تایمز مالی لندن که مستند به قول یک بانکدار ایرانی بود، اعلام گردید که ۷ میلیارد دلار سرمایه ایرانیان در خارج از کشور به ایران بازگشته است.

وزیر امور خارجه کشورمان نیز در نیویورک گفت: تاکنون حدود ۲۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی در بخش‌های نفت و گاز جذب شده است.

نگارنده در روزنامه نوزم مورخ ۸۰/۲/۳۰ در مقاله‌ای تحت عنوان «توسعه سیاسی و اقتصادی» ضمن مقایسه آمار و اطلاعات اقتصادی دولت آقای خاتمی با دولت آقای هاشمی تلاش نمود که صحت گفتار منتقدان دولت خاتمی را مبنی بر این که دولت وی به دلیل شعار توسعه سیاسی تلاشی برای فعالیت اقتصادی انجام نمی‌دهد، با ارائه آمار و اطلاعات در معرض قضاوت مردم قرار دهد.

از جمله خبرهای جالب توجه با خبر همشهری که در مقاله فوق الذکر آمده بود خبر آفتاب یزد مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ می‌باشد که نوشته بود:

در سال گذشته ایرانیان ۱۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری مستقیم در ترکیه داشته‌اند و طی همین مدت ۳ هزار شرکت ایرانی در امارات متحده عربی سرمایه گذاری کرده‌اند.

مقایسه این دو خبر موجب گردید نگاهی دیگر به توسعه سیاسی و اقتصادی دولت اصلاحات داشته باشیم تا دلایل تغییر جهت خروج سرمایه‌ها از کشور به ورود سرمایه‌ها به کشور را بررسی نماییم.

روزنامه ایران مورخ ۷۹/۲/۱۲ به نقل از ماهنامه اقتصادی ایران عمده موانع سرمایه گذاری اعلام شده توسط ۴۵ نفر از مدیران و مشاوران اقتصادی را موانعی چون مقررات راه‌اندازی

بوسیله صاحبان علم و دانش در امر تولید نیست.

بحث پیرامون امنیت سرمایه گذاری نیز اظهر من الشمس است.

از جمله گفته آن عضو محترم شورای نگهبان که فرمودند هرگاه تشخیص بدهند قانونی را که مغایر با شرع است، لغو می‌کنند یا خبر روزنامه همشهری مورخ ۸۱/۸/۱۲ که از قول آقای محمد جواد لاریجانی نوشته است:

«برقراری امنیت سرمایه یکی دیگر از اهداف استکبار غرب و فرهنگ امریکایی است.»

امنیت سرمایه، یعنی سرمایه غربی بتواند در مسیر بیشترین نفع و کمترین ضرر حرکت کند و از آن به نام تجارت و رقابت جهانی یاد می‌کنند.

شاید شایسته باشد سایر رفتارهای قضایی و سیاسی مؤثر بر ناامنی سرمایه گذاری و سرگردانی اقتصاد کشور را ذکر نکنیم با توجه به جمیع این موانع و مشکلات فراروی دولت خانمی، تلاش‌های ایشان که سبب ورود سرمایه‌های فراری به کشور شده از اهمیت ویژه‌ای حکایت دارد.

در راستای این تلاشها دولت اصلاحات توانسته است به کارهای زیربنایی از جمله اصلاح قانون مالیاتها، آزاد سازی بازرگانی خارجی، تصویب قانون سرمایه گذاری خارجی، تک نرخی کردن ارز، لایحه تجمیع عوارض (که طبق اظهارات مسؤولان ۳۰۰ عوارض با حدود ۸۰ متولی وجود دارد)، افزایش سهم سرمایه گذاری در بخش خصوصی از ۶۹/۳ درصد سال ۷۹ به ۷۲/۵ درصد در سال ۸۰، افزایش ذخیره ارزی در سال ۷۸ الی ۸۰ جمعاً حدود ۱۸/۹ میلیارد دلار، کاهش بدهی حدود ۱۷ میلیارد دلاری سال ۷۶ به حدود ۷/۸ میلیارد دلار در سال ۸۰، افزایش کالاهای صادراتی از ۱۴ هزار قلم در سال ۷۶ به ۳۲

هزار قلم، افزایش بازارهای جهانی عرضه کالاهای ایرانی از ۱۲۳ کشور در سال ۷۵ به ۱۷۱ کشور، افزایش سهم اشتغال در بخش کشاورزی از ۲۳ درصد در سال ۷۵ به ۲۷ درصد در سال ۸۰ (همشهری مورخ ۸۱/۷/۲۳)، پرداخت تدریجی بدهی دولت به بانکها و دیگر نهادهای طلبکار، اقدامات اساسی جهت اطلاع ساختار اقتصادی، ارائه لایحه رفاه و تأمین اجتماعی، ایجاد متوسط ۴۵۵ هزار شغل در سالهای ۷۹ و ۸۰ که در مقایسه با سالهای گذشته بیشترین تعداد اشتغال می‌باشد (نوروز ۸۱/۴/۵) همه حکایت از تلاش وافر دولت جهت رفع مشکلات معیشتی مردم دارد.

همچنین از ۴۴۳ طرح و لایحه تقدیمی به مجلس ششم در دو سال اول (۷۹/۳/۷ لغایت ۸۱/۲/۳)، ۱۰۷ مورد یعنی ۲۴ درصد آن اقتصادی، ۱۴۴ مورد یعنی ۳۲/۵ درصد آن اجتماعی و صرفاً ۳۲ مورد یعنی ۷ درصد آن سیاسی می‌باشد.

آیا شعار توسعه سیاسی به عنوان سنگ بنای توسعه اقتصادی هنوز هم مورد تردید است؟

آیا باز هم بی توجهی به فضای مساعد سیاسی به عنوان بستر اصلی جهت شکوفایی رشد اقتصادی مورد تأیید است؟

آیا الگوی چین در ایران کاربرد دارد؟ اگر منطق قانونمندی به جای منطق سلیقه‌ای حاکم بود نمی‌شد طی سالهای ۶۸-۷۵ کارهای زیربنایی اقتصادی مذکور را انجام داد و با جذب سرمایه گذاری خارجی، و گسترش سرمایه گذاری داخلی، وضعیت اشتغال سامان یابد و وضعیت معیشتی مردم نیز بهتر از این گردد.

- نقل از روزنامه آفتاب بزد مورخ ۸۱/۹/۲

* مدیرکل دفتر امور مجلس وزارت تعاون

نقش تعاونی‌ها در بهبود وضعیت اقتصادی - اجتماعی کارگران و حاشیه‌نشینان هند

○ شریت، ک. بهومیک* - ترجمه: علی اصغر مفصودی

□ قسمت دوم

۴-۱ تعاونی‌های کارگری در شهر کلکته

کلکته زمانی یک کلان‌شهر صنعتی پرجنب و جوش بود که به خاطر کارخانه‌های تولید کف و ماشین آلات نساجی معروف بود. از اواخر دهه‌ی شصت تاکنون سناریوی فعالیتها در این شهر به شدت عوض شده است در این مدت، شهر شاهد بسته شدن شماری از واحدهای بزرگ صنعتی بوده است. در طول دهه‌ی هشتاد حدود ۱۵۰۰ واحد صنعتی دچار رکود شدند. این امر باعث شد تا ۱۵۸۰۰۰۰ نفر از کارکنان این واحدها بیکار شوند. هم‌اکنون نیز چندین بخش صنعتی دیگر در شرف تعطیلی هستند.

در این سناریوی ناامیدکننده، می‌توان

کمونیست هند (مارکسیست)، سی. پی. آی. (ام) (CPI(M) است که دست راست سی. پی. آی. (ام) محسوب می‌شود. اتحادیه‌ها در تمام تعاونی‌های کارگری، در کلکته، از جمله این چهار مورد، به سی. آی. تی. یو وابسته‌اند.

این چهار تعاونی بعد از بررسی ۱۸ تعاونی موجود (دو تعاونی دچار رکود شده‌اند) انتخاب شده‌اند. این تعاونی‌ها عبارتند از یک تعاونی کشتی‌سازی، یک تعاونی تولید کابل و سیم‌های برق، یک کارخانه تولید ملزومات چایی و یک کارخانه تولید سیم. هر یک از این واحدها زمانی خیلی خوب کار می‌کردند و در آن منطقه بهترین محسوب می‌شدند. ما سعی کرده‌ایم به بررسی علل افول این شرکتها و نحوه تلاش کارکنان نشان برای

کورسوی امیدی را در تعاونی‌های کارگری زیادی که وجود دارد، یافت. ما حدود ۲۰ تعاونی از این دست را در اطراف کلکته شناسایی کردیم. این تعاونی‌ها عمدتاً صنایع کوچک یا متوسط هستند که هر یک بین بیست تا کمی بیش از صد کارگر دارند. از این میان، چهار تعاونی را برای مطالعه موردی برگزیدیم.

ضروری است که به بعضی از مشخصه‌های این تعاونی‌ها اشاره کنیم تا به زمینه‌ای کلی از آنها دست یابیم. کلکته مرکز ایالت بنگال غربی است و در شرق هند واقع شده است. این ایالت را دولت ایالتی وابسته به احزاب سیاسی چپ و کمونیست که جناح چپ نامیده می‌شوند، اداره می‌کند. بزرگترین و غالب‌ترین حزب سیاسی چپ در این ایالت، حزب

احیای آنها بپردازیم.

۱-۴-۴-۱- تعاونی گشتی سازی

تعاونی صنعتی بنگال شرقی واقع در منطقه کوسپور Cossipore کلکته، در سال ۱۹۷۹ تشکیل شد. این شرکت یک بنگاه قدیمی بود که قدمت آن به اواخر قرن نوزدهم برمی گردد. این شرکت یک بنگاه کشتیرانی موفق نیز بود که بعدها به عنوان یکی از فعالیت‌های اصلی‌اش به کشتی سازی روی آورد. از سال ۱۹۶۵، بنا به دلایلی سیر نزولی این شرکت آغاز شد. برخی از این عوامل بیرونی بودند و در اصل به محدودیت در معامله با پاکستان شرقی سابق (بنگلادش کنونی) مربوط می‌شد. عوامل دیگر به مدیریت داخلی کارخانه مربوط بود. این نوع مدیریت تا سال ۱۹۶۹ ادامه داشت.

تسراز نامه این شرکت در سال ۱۹۶۸-۶۹ نشان از سوددهی شرکت دارد. بعد از آن شرکت شروع به ضرر دادن کرده است. در سپتامبر ۱۹۷۶ مالکان، شرکت را بستند، چرا که بدهی‌های آن غیر قابل جبران بود. کارگران این شرکت که زمانی بیش از ۱۰۰۰ نفر بودند، به ۹۱ نفر کاهش یافتند از این رو بیشتر کارگران ناچار شدند به دنبال یافتن کار دیگری باشند. برای بدهکاران نیز پرونده‌هایی در دادگاه عالی کلکته تشکیل شد.

بعد از اینکه جناح چپ در انتخابات به قدرت رسید، اتحادیه به دولت ایالتی پیشنهاد کرد که این شرکت ورشکسته به حساب آید و مدیریت آن دچار تغییر و تحول شود. در سال ۱۹۷۸ دولت ایالتی پیشنهادی مبنی بر ایجاد تغییر و تحول در آن تقدیم دولت مرکزی کرد، اما دولت مرکزی این پیشنهاد را رد کرد. بعد از آن اتحادیه کارگری از دولت ایالتی خواست تا به آنها اجازه دهد که اداره آن شرکت را به عهده بگیرد. این درخواست پذیرفته شد، و دولت ایالتی نیز پذیرفت که در این اقدام از آنها حمایت مالی کند. تعاونی در نوامبر سال ۱۹۷۹ به ثبت رسید. تمامی ۹۱ کارگر عضو این شرکت شدند. رهبر محلی سی. پی. آی (ام) و سی. آی، تی. یو در این اقدام به کارگران کمک کردند. دبیر کمیته محلی سی. پی. آی (ام)

حامی این اقدام بود. دولت ایالتی، در اصل به این خاطر که اتحادیه به سی. آی. تی. یو وابسته بود و سی. آی. تی. یو (ام) هم به لحاظ سیاسی از آن حمایت می‌کرد، تسلیم پیشنهاد اتحادیه شد.

به پشتگرمی دولت ایالتی، تعاونی از دیوان عالی خواست تا به آنها اجازه دهد شرکت را بخرند. دیوان عالی با این درخواست موافقت کرد و دستور داد تا یک ارزیاب رسمی ارزش شرکت را تعیین کند. بدین طریق قیمت تعیین شد و در اکتبر سال ۱۹۸۰ تعاونی مالک شرکت شد. کار فروش در سال ۱۹۸۱ از نظر قانونی به انجام رسید. دولت ایالتی موافقت کرد که وامی را در اختیار تعاونی بگذارد تا شرکت را خریداری کند. تولید در دسامبر ۱۹۸۱ آغاز شد. مقادیری تضمین مالی بالغ بر ۳۰۰۰۰۰۰ روپیه توسط یک بانک تأمین شد (البته بعد از اینکه دولت ضمانت آنها را پذیرفت) و ۴۰۰۰۰۰ روپیه هم به عنوان سرمایه جاری به آنها پرداخت شد. این مقدار خیلی کم بود و کارگران نمی‌توانستند تجهیزات موجود را مدرنیزه کنند. تعاونی امیدوار بود بتواند برای این منظور از بانک پول فرض کند. بدبختانه، وقتی نوبت به دولت رسید، از انجام تعهداتش سرباز زد!

تصمیم فوق شوک بزرگی به کارگران وارد کرد. قبل از آن، در هنگام شکل‌گیری تعاونی، وزیر دارایی در این باره به آنها هشدار داده بود!

کارگران حالا پی برده بودند که دولت نه تغییر و تحولی در کارخانه کشتی سازی ایجاد می‌کند و نه در توسعه آن به آنها کمک می‌کند. بعد از برگزاری مجامع عمومی که رهبران محلی سی. پی. آی (ام) نیز شرکت داشتند، کارگران تصمیم گرفتند که اداره شرکت را خود به عهده بگیرند. دو تصمیم عمده در این مجامع گرفته شد. اولاً، آنها تصمیم گرفتند که دستمزدها را تا بهبود وضعیت مالی شرکت ثابت نگاه دارند. ثانیاً، تصمیم گرفتند بهره‌وری را افزایش دهند تا از این طریق هزینه‌های تولید را کاهش دهند. تعاونی تصمیم گرفت تا به دیگر شرکتها، خصوصاً در زمینه تعمیر کشتی، خدمات ارائه کند.

این تلاشها تا موقعی که شرکتهاى ارباب رجوع راضی بودند، جوابگو بود. بعضی از این شرکتها از این که مواد اولیه جهت تعمیر کشتی‌ها را تأمین کنند، رضایت داشتند و گاهی اوقات پیش از انجام کار پول نقد می‌پرداختند تا سال ۱۹۹۱، تعاونی مبلغی حدود ۱۴۰۰۰۰۰۰ روپیه به عنوان مازاد به دست آورده بود که می‌توانست به عنوان سرمایه جاری مورد استفاده قرار گیرد. تصمیم مهمی که در زمینه ثابت ماندن دستمزدها گرفته شده بود، حتی بعد از کسب این مازاد، به قوت خود باقی ماند. کارگران تشخیص دادند که آنها در صورتی می‌توانند از آینده‌ای مطمئن برخوردار باشند که تعاونی از نظر مالی تأمین باشد. رویدادهای سال ۱۹۹۱ باعث تغییر عمده‌ای در این جریان شد. در این سال وزارت حمل و نقل در جستجوی قطعه زمینی برای ایجاد یک ترمینال و کارگاه برای یکی از شرکتهاى یعنی شرکت حمل و نقل دولتی بنگال شمالی (NBSTC) بود. دولت ایالتی پیشنهاد کرد که تعاونی از بخشی از زمین صرف‌نظر کند و آن را به شرکت حمل و نقل دولتی بنگال شمالی واگذار کند. این به منزله تزیق خونی جدید در رگهای تعاونی بود. شرکت حمل و نقل مذکور از این بابت ۱۰۰۰۰۰۰ روپیه پرداخت می‌کرد. شرکت درون مرزی حمل و نقل آبی دولت ایالتی زمام امور تعاونی را به دست می‌گرفت و محوطه و کارگاه کشتی سازی را نوسازی کرده و به تجهیزات مدرن مجهز می‌کرد. تعاونی نیز بایستی نیروی کارش را به ۵۰ نفر کاهش می‌داد. کارگران زیر ۵۵ سال در تعاونی باقی می‌ماندند و به دیگر کارگران غرامت کافی پرداخت می‌شد. تعاونی با این پیشنهاد موافقت کرد.

از آنجائیکه کارگران از بدست گرفتن زمام امور توسط دولت مطمئن بودند، تصمیم گرفتند که در خرج کردن مازادی که در این مدت به دست آورده بودند و لخرچی کنند. تعاونی به اعضایش پاداش زیادی پرداخت کرد، برای کارکنان بخش تأمین امنیت کارخانه خانه‌های جدید ساخت و مبلغ زیادی را صرف برگزاری جشن کرد.

۵۰۰ نفر بود.

علیرغم تغییراتی که در فن آوری چاپ پیش آمد شرکت قادر بود که موقعیت خود را حفظ کند چرا که تنها تولید کننده در این بخش بود. چاپ لتر پرس کشور برای تأمین مواد به این شرکت وابسته بود. محصولات چاپی این شرکت به لحاظ کیفیت شناخته شده بود و از ناشران برجسته سفارش دریافت می کرد.

مشکلات شرکت از دهه شصت آغاز شد. این مشکلات اساساً به اختلاف بین اعضای خانواده برمی گشت که شرکت را اداره می کردند. این افراد اکثریت سهام شرکت را در اختیار داشتند. در دهه هفتاد اتحادیه به چنین بی نظمی در مدیریت اشاره کرده بود. گرچه کارگران حقوقشان را به طور منظم دریافت می کردند، ولی معلوم شد که پول بیمه اجتماعی به مراجع ذیربط پرداخت نشده است. این مراجع، دادخواستی را به دادگاه تقدیم کردند. مدیریت قادر به پرداخت بدهی ها نبود و در نهایت کارخانه تعطیل شد. تعطیلی هفت سال بطول انجامید که در این مدت بیشتر کارگران شرکت را ترک کرده به دنبال کار دیگری رفتند. اتحادیه پیشنهاد کرد که کارگران یک تعاونی تشکیل دهند که بتوانند شرکت را به کمک دولت اداره کنند. از این رو تعاونی در سال ۱۹۷۸ با ۳۰ کارگر که در پی احقاق حقوقشان بودند، تشکیل شد. تسویه حساب انجام گرفت و تعاونی، با پشتیبانی مالی دولت ایالتی توانست شرکت را بخرد.

فعالیت تعاونی از سال ۱۹۸۹ آغاز شد. گرچه تعاونی صاحب شرکت بود، اما سرمایه زیادی نداشت. با اینحال قادر بود سفارشات چاپی و ریخته گری را قبول کند. کار به تدریج رونق گرفت و تعاونی به کارگران بیشتری نیاز پیدا کرد. به سفارش کمیته محلی سی. پی. آی (ام)، ۱۵ کارگر موقت به کار گرفته شدند. بعد از یکسال آنها دائمی و ۱۲ نفر از آنها سهامدار شدند. بعد از این، در سال ۱۹۹۴ مشکلات شروع شد. کارگران اصلی پیر و کارگران جدید جوان بودند. کارگران جوان خواستار آن بودند که کارگران پیر بازنشسته شوند و جا را برای آنها باز کنند

در امور فنی به آنها کمک کند. او از نظر فکری با سی. پی. آی (ام) همسخنی داشت و بابت خدماتش پولی دریافت نمی کرد چون بابت حق المشاوره از شرکتهای دیگر پول خوبی می گرفت. حضور این مشاور و همچنین رهبر دفتر محلی سی. پی. آی اعتماد به نفس کارگران را افزایش داد تا فکر نکنند که حتی در این برهه سخت تنها هستند.

وقتی که من در ژوئن سال ۲۰۰۰ از شرکت بازدید کردم، موقعیت آن کم و بیش به همین سان بود. شرایط مالی آن اندکی بهتر شده بود و کارگران دستمزد بیشتری دریافت می کردند. مشاور مذکور به آنها کمک کرده بود تا کار بیشتری داشته باشند کم لطفی دولت از نظر حمایت از آنها نیز بیشتر شده بود. با اینحال هم اتحادیه و هم سی. پی. آی در سطح محلی با تعاونی همراه بودند.

اعضای تعاونی، علیرغم ناراحتی از سی. پی. آی، با اتحادیه همراهی می کردند، و این از عوامل مهم موفقیت آنها بود یکی از دلایل اصلی دیگر موفقیت تعاونی این بود که کارگران متکی به خود شده بودند. آنها دیگر حاضر نبودند برای حل مشکلاتشان به بنگاهی دیگر متکی باشند. این برجسته ترین کمک تعاونی بود تعاونی انکای به نفس کارگران را افزایش داده بود.

۲-۴-۴- تعاونی چاپ

تعاونی چاپ و ریخته گری ایسترن تایپ در سال ۱۹۸۷ شروع به کار کرده است. این تعاونی ۴۲ عضو دارد. تعداد کل کارکنان این تعاونی ۵۱ نفر است که ۷ نفر از آنها کارکنان یقه سفید و بقیه یقه آبی هستند. این تعاونی با نام Eastern Type Foundry and Oriental Printing Works در سال ۱۹۸۰ تأسیس شد و در سال ۱۹۹۲ به عنوان یک شرکت سهامی به ثبت رسیده است. این شرکت مواد چاپ لتریپرس را تولید می کرد. این تکنیک در بیشتر نقاط دنیا بواسطه ظهور چاپ افست منسوخ شد. لیکن شرکت مذکور در سرتاسر هند و سایر کشورها از جمله چین، نیپال... بازار گسترده ای داشت کل نیروی کار این صنعت در آن موقع حدود

در سال ۱۹۹۲ انتخابات برگزار شد و بار دیگر جناح چپ به قدرت رسید. اما وزیر حمل و نقل عوض شد. وزیر جدید قصد تجدید نظر در برنامه ها را داشت. او به محل زمین و هزینه خرید آن اعتراضاتی وارد کرد. در نتیجه معامله به هم خورد. این شکست به کارگران لطمه جبران ناپذیری زد. وضع آنها از قبل به مراتب بدتر شده بود چرا که دیگر سرمایه ای برای کار نداشتند. با اینحال، این رویداد باعث شد تا عزم آنها برای اینکه روی پای خود بایستند و به دیگران متکی نباشند، تقویت شود. آنها فقط می توانستند روی اعتبار و حسن نیتی که نسبت به خود ایجاد کرده بودند حساب کنند. کم کم سفارش گرفتند و موقعیت خود را بهبود بخشیدند.

من برای اولین بار در اواسط سال ۱۹۹۸ از این شرکت بازدید کردم. بنظر می رسید کارگران از قطعی بودن موفقیتشان مطمئن هستند بیشتر آنها پیر بودند. یونیفرمشان اطونخورده و مستعمل بود. اما عزمشان را می شد در چهره شان خواند. آنها سخت کار می کردند. وقتی با من صحبت می کردند من هیچ نشانه ای از افسردگی یا ناامیدی در آنها ندیدم. به هیچ عنوان ناامید نبودند کارکنان یقه سفید، ناراضی تر از بقیه بودند. آنها از این ناراحت بودند که دولتی که از آن حمایت کرده بودند و خصوصاً سی. پی. آی، به آنها پشت کرده است. این افراد هنوز امیدوار بودند که دولت امور تعاونی را به دست بگیرد! رهبر دفتر محلی سی. پی. آی که رهبری این اقدام را متقبل شده بود، از نگرش دولت انتقاد کرد. تمام این افراد اعتقاد داشتند که ملغی شدن تصمیم قبلی دولت در اصل به خاطر فساد مالی است. به من گفته شد که چون این معامله هیچ عایدی برای کسانی که در رأس قدرت اند نداشته است، ملغی شده است!

تعاونی به خاطر کمبود منابع مالی قادر به استخدام پرسنل فنی نبود. ولی از مشاوره یک مهندس نیروی دریایی برخوردار بود. این شخص که زمانی مدیر عامل یک شرکت دیگر بوده است، در راه اندازی تعاونی به کارگران کمک کرد. او یک روز در میان به تعاونی می آمد تا

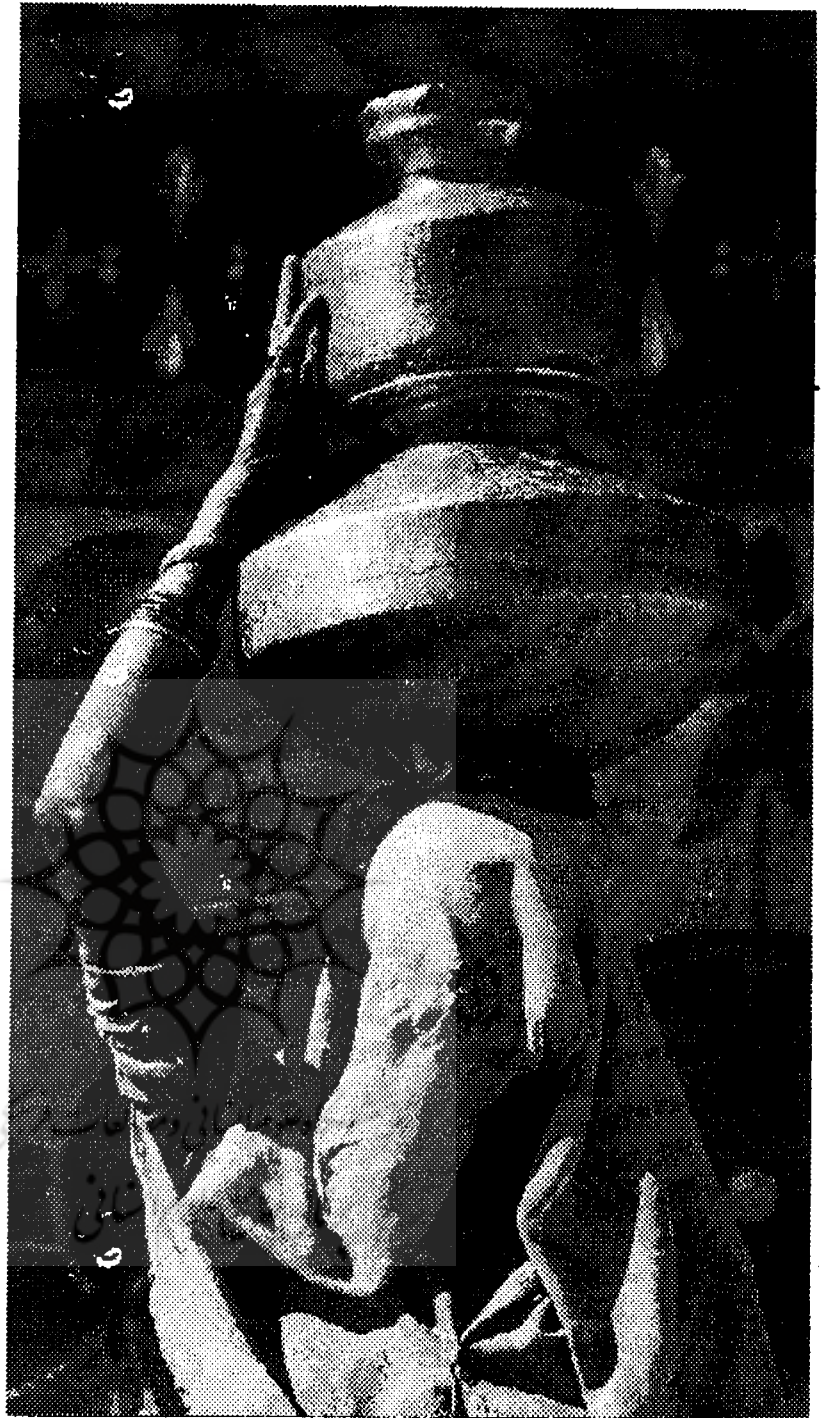
کمیته محلی برای این می‌خواهد آنها را بیرون کند که بتواند افراد خود را وارد تعاونی کند. در عین حال، این کارگران در مخالفت با سی. پی. آی (ام) به حزب مخالف نپیوستند. آنها در انتخابات به نامزدهای آنها رأی دادند و حتی در مبارزه انتخاباتی به آنها کمک کردند. اما مشکل آنها در اصل با رهبران محلی سی. پی. آی (ام) بود با اصرار کارگران جوان، در مجمع عمومی سالانه که در سال ۱۹۹۷ برگزار شد، دولت وظایف کمیته مدیریت را به یک مدیر اجرایی واگذار کرد.

تعاونی هنوز کار می‌کند و قادر است که دستمزدها را پرداخت کند. این تعاونی می‌تواند موقعیتش را بهبود بخشد، در صورتی که از طریق بخش ریخته‌گری‌اش شغل ایجاد کند. با اینحال فاقد سرمایه جاری است. بخش چاپ آن کار می‌کند، اما تنش بین کارگران قدیمی و جدید بر کارایی آن تأثیر گذاشته است.

۳-۴- تعاونی تولید کابل‌ها و هادی‌های آلومینیومی

نام این تعاونی شرکت تعاونی صنعتی کارکنان آلکوند با مسوولیت محدود است و در سال ۱۹۸۷ کارکنان شرکت خصوصی تولید هادی و کابل آلومینیومی آن را تشکیل داده‌اند. تعداد کل کارکنان آن در سال ۲۰۰۰، ۱۵۰ نفر بود که ۳۵ نفر از آنها کار دفتری داشتند و بقیه بقیه آبی بودند. این تعاونی ۲۶۵ نفر عضو داشت که همه آنها از کارکنان آن بودند، اما بعداً تعدادی از آنها شرکت را ترک کرده و در جای دیگری مشغول به کار شدند.

این شرکت هادی‌های قوی و کابل‌های آلومینیومی تولید می‌کند. در این زمینه، این شرکت به لحاظ کیفیت محصول از اعتبار خوبی برخوردار است و در زمره شرکت‌های پردرآمد محسوب می‌شود. تقاضا برای محصولات این شرکت، بعد از تصمیم دولت برای جایگزینی کابل‌های آلومینیومی فشارقوی به جای کابل‌های کابل‌های مسی افزایش یافته است. شرکت تا دهه هفتاد حدود ۵۰۰ کارگر داشته و از سود خوبی هم برخوردار بوده است این شرکت مشتریان خوبی نیز در هند و خارج از هند داشته است. کارخانه‌اش در

ایجاد خلل در رابطه بین سی. پی. آی (ام) و این کارگران شد.

رهبران سی. پی. آی (ام) مشکلات داخلی برای تعاونی ایجاد کردند. اعضای قدیمی‌تر که با سی. پی. آی (ام) همراه بودند و در آغاز به رهبران آنها اعتماد داشتند، بعد از این وقایع، از عملکرد حزب بسیار شاکی شدند. آنها گمان می‌کردند که

به علاوه، کمیته محلی سی. پی. آی (ام) می‌خواست به حزب اجازه دهند که یکی از ساختمان‌های شرکت به عنوان دفتر استفاده کند. کارگران قدیمی که حامی سی. پی. آی (ام) نیز بودند، با این پیشنهاد مخالفت کردند، چرا که حس می‌کردند که این کار باعث می‌شود کمیته محلی مالک ساختمان شود. این امر باعث

احساس ناخوشایندی داشتند، چرا که علیرغم وابستگی‌های سیاسی شان به سی. پی. آی (ام) ناگزیر به رویارویی با این مشکلات بودند.

* دکستر ش - بت. ک بسهومیک (Dr. Sharit. K. Bhowmik) ریس دپارتمان جامعه‌شناسی دانشگاه بمبئی هندوستان و یکی از مؤلفان و صاحب‌نظران برجسته حوزه تعاون در این کشور و دارای تألیفات و تحقیقات متعدد در این زمینه می‌باشد.

References:

Bhatt, Ela (1997) SEWA as a Movement in R. Dutt (ed), Organising the Unorganized Workers. Delhi: Vikas Publishing House.

Bhowmik, Sharit k. (1992). Worker Co-operatives in the Plantation System: A study Of Tribal Tea Plantation Workers in Eastern India, Labour, Capital and Society, 25(2), Montreal.

Bhowmik Sharit k. (1994). Worker Co-operatives in the Unorganised Sector: An Alternative Strategy in, Sarath Davala (ed), Unprotected Labour in India. Delhi: Friedrich Ebert Stiftung.

Marx, k and Engels, F. (1976), Selected Works, Volume One. Moscow: Progress Publishers.

NCUI (1969), Report of the Committee on Principles of Co-operation Appointed by the International Co-operative Alliance. Delhi: National Co-operative Union of India.

Rose Kalima (1995). Where Women are Leaders. Delhi: Sage Publications.

SEWA (1999), Self Employed Women's Association 1999. Ahmedabad: shri Mahila SEWA Trust.

وقت و در سال دوم ۱۰۰ کارگر دیگر را استخدام کند. آنچه که بایستی خاطر نشان شود این است که کارگران توانستند تعاونی را به مدت ۱۸ ماه، به خوبی اداره کنند.

مشکلات تعاونی از چند سال بعد آغاز شد. تعاونی برای انجام سفارشات ناگزیر شد از بانک تعاونی وام بگیرد. بیشتر قراردادهایی که با تعاونی می‌بست با بخش دولتی همچون شرکت‌های برق دولتهای بنگال غربی و اوتار پرادش Uttar Pradesh بود. این سازمانها حساب خود را با تأخیر، آن هم بعد از گذشت ۱۵ تا ۱۸ ماه از حمل کالا می‌پرداختند. از این رو سرمایه تعاونی بلوکه شد و از آنجا که سرمایه جاری‌اش خسر شده بود، نتوانست به قراردادهایش عمل کند. در همین حال سود وام نیز افزایش یافت. همچون موارد دیگر، دولت ایالتی که در آغاز با ضمانت تعاونی برای گرفتن وام موافقت کرده بود، کنار کشید. در نهایت در سال ۱۹۹۷ تولید به حالت تعلیق درآمد، چرا که تعاونی سرمایه جاری برای انجام قراردادهای را نداشت. منابع مالی آن تمام شده بود و قادر به پرداخت دستمزدها نبود. تعدادی از کارگران تعاونی آن را ترک کرده در جستجوی کار درآمدند و تنها ۱۵۰ کارگر در تعاونی باقی ماندند.

در ژوئن ۱۹۹۸ تعاونی بعد از بازپرداخت مقداری از بدهی‌های بزرگ خود، می‌توانست فعالیت هایش را از نو آغاز کند. تعاونی تصمیم گرفت در آغاز بطور مستقل دست به تولید نزنند. در عوض انجام کار برای دیگر واحدهای صنعتی را در پیش گرفت. این امر باعث ایجاد درآمد شد. در ماه می سال ۲۰۰۰ شرایط مالی آن پیوسته رو به بهبود بود، اما تجربه گذشته آن، با توجه به نگرش دولت، احساس ناخوشایندی را در بین اعضا به جا گذاشته بود. از این نظر مشکلات این تعاونی به مشکلات تعاونی‌های کشتی سازی شبیه است. این تعاونی قراردادهای را از دست داد چرا که نتوانست به مراجع ذیربط رشوه بدهد. به همین سان، وصول بدهی شرکت‌های برق به همین دلیل به تعویق افتاد. کارگران

جاده هاید Hyde Road قرار دارد و دارای چند واحد صنعتی است.

ضرردهی سنگین آکوند از سال ۱۹۷۸ آغاز شد. کارگران اعتقاد دارند که این ضرر و زیان به خاطر استفاده از منابع مالی شرکت جهت سرمایه گذاری در دیگر زمینه‌ها بوده است. در سال ۱۹۸۳ کارخانه بسته شد. اتحادیه کارگران به بخش‌های مختلف دولتی متوسل شد و از انواع فشارها جهت بازگشایی کارخانه استفاده کرد. بعد از سالهای بحران تلاش برای بازگشایی کارخانه، بالاخره در سال ۱۹۸۶، کارگران توانستند مدیر را وادار به بازگشایی کارخانه کنند. بعد از دو هفته کارخانه دوباره بسته شد و این بار به این خاطر که بانک تأمین کننده منابع مالی دادخواستی را جهت بازپرداخت وام‌هایش ارائه کرده بود. بعد از این جریان، اتحادیه تصمیم گرفت که کارگران را در قالب یک تعاونی سازمان دهد تا بتواند کارخانه را اداره کند.

دولت از اتحادیه درجهت تشکیل تعاونی حمایت کرد و این تعاونی در سال ۱۹۸۷ به ثبت رسید. در آن موقع، دیوان عالی دستور داده بود که تعاونی را جهت بازپرداخت دیون خود به حراج بگذارند. دولت ایالتی در دوم دسامبر ۱۹۸۹، شرکت را خریداری و به شرکت تعاونی واگذار کرد. دولت نیز وام‌هایی را برای شرکت در نظر گرفت و مواد اولیه را برای شروع تولید محصول تأمین کرد. به علاوه تساقف ۴۵۰۰۰۰۰۰ روپیه ضامن وامهای بانکی شرکت شد. هیئت مدیره شرکت برق ایالتی بنگال غربی، که دولت آن را اداره می‌کند، نیز با دادن سفارش از آن حمایت کرد.

در زمان واگذاری شرکت به تعاونی، اعضا دریافتند که ماشینها و ابزار آلات کارخانه آسیب دیده‌اند. تعاونی ناگزیر بود که مبلغ زیادی را صرف تعمیر و نگهداری کند. بعد از هفت سال تعطیلی، در سال ۱۹۹۰، تولید آغاز شد. در سال اول تعاونی ۱۲۷۰۰۰۰ روپیه ضرر کرد، اما در سال بعدی از حجم معاملاتی بالغ بر ۶۰۰۰۰۰۰ روپیه و سود خالص ۷۵۰۰۰۰ روپیه برخوردار شد. تعاونی توانست در سال اول ۳۰۰ کارگر پاره

آی.سی.ای (ICAROAP) در نوامبر سال ۲۰۰۲ به آدرس جدید خود نقل مکان نمود. آدرس دفتر و شماره تلفن و فاکس و ایمیل در زیر آمده است:

9. Aradhana Enclave Ring Road, Sector 13, R.K Puram New Deihi 110 006, India.

Tel: +91116888265.688 8264

Fax: +91114694975.4694964

E-mail: icaroap@vsnl.com

Web-sites: <http://www.icaroap.coop/> & <http://www.directories.coop/>

از ۲۵ نوامبر به بعد، شماره‌های تلفن و فاکس ۸ شماره‌ای خواهند بود. بنابراین عدد "۲" را به اول شماره تلفن و فاکس اضافه فرمایید.

این دفتر جدید از طرف داموس تراست آی.سی.ای با سرمایه ناشی از فروش خانه خیابان Bonow خریداری شده‌اند.

دعوت ICA ROECSA از پزشکان برای معالجه ایدز در تعاونیها

رابین ویتینگ، پزشک کانادایی، با ملحق شدن به دفتر منطقه‌ای آی.سی.ای در شرق و مرکز آفریقا (POESCSA)، بر روی اثرات ویروس ایدز در قالب تعاونیهای کنیا و سایر مناطق آفریقا تحقیق خواهد نمود.

هدف این خانم پزشک دیدار با مدیران و اعضای تعاونیها در کلیه سطوح شرکت، اتحادیه و فدراسیون می‌باشد تا میزان گسترش بیماری ایدز و اثرات آن، موضعگیری تعاونیها در قبال این بیماری، خدمات قابل عرضه از طریق سازمانهای مربوط به بیماری ایدز و شکافهای موجود بین اینگونه خدمات و نیازهای اعضای تعاونیها را بررسی نماید.

خانم ویتینگ دارای سابقه آموزشی در زمینه مطالعات توسعه‌ای با تأکید بر قاره آفریقا می‌باشد و به مدت ۶ ماه در خدمت دفتر منطقه آفریقا آی.سی.ای خواهد بود.

دید سیاسی نگرسته شده است یعنی به عنوان ابزار سیاسی از آن استفاده می‌شود و از پشتوانه تئوریک قوی در دانشکده‌های اقتصاد بهره‌مند نیست و این مسئله‌ای بسیار جدی است. رشد و توسعه تعاونی‌ها در کشورمان و در دنیا فقط و فقط از طریق تنوع بخشی به ساختارها و فعالیت تعاونی‌ها امکان‌پذیر است. حمایت دولت از دو طریق لازم است: ۱- تأمین سرمایه‌های اولیه.

۲- توسعه اطلاعات مربوط به جایگاه و اهمیت تعاون در اقتصاد ملی.

* متن سخنرانی آقای دکتر درخشان در جمع مسؤولان و کارکنان وزارت تعاون

بقیه از صفحه ۲۹

تعاون یاراگونه را به عنوان رئیس جدید برگزید. کمیته همچنین هیأت اجرایی جدید را انتخاب نمود و اساسنامه منطقه‌ای را مورد تجدیدنظر قرار داد.

استقبال آی.سی.ای از اعضای جدید

آی.سی.ای از شش سازمان به عنوان اعضای جدید خود در سال ۲۰۰۲ به گرمی استقبال نمود. این سازمانهای تعاونی از کاستاریکا، جمهوری دومینیکن، هندوراس، پرتغال، پوئرتوریکو و اروگوئه بودند.

به دنبال نشستنهای هیأت مدیره آی.سی.ای در کلمبوس اوهایوی آمریکا در ماه آوریل و لیسبون پرتغال، دفاتر منطقه‌ای مراسم متعددی را برگزار نمودند که طی آنها اعضای جدید را در خانواده تعاون آی.سی.ای پذیرفتند. آنان فرصت ملاقات با رئیس آی.سی.ای، نایب رئیس منطقه و مدیرکل، مدیر دفتر منطقه‌ای و کارکنان این دفتر را داشتند.

قرار است مراسم برای کلیه اعضای جدید در شهر اوسلو، طی مجمع عمومی آینده در ماه سپتامبر سال ۲۰۰۳ برپا شود.

خانه جدید دفتر منطقه آسیا و

اقیانوسیه آی.سی.ای

دفتر منطقه آسیا و اقیانوسیه

بقیه از صفحه ۲۱

کشور ما و نیز با قانون اساسی منافات دارد.

توجه به سهم بخش تعاون از تولید ناخالص داخلی و از تسهیلات بانکی و نظایر آن نیز حائز اهمیت فراوان می‌باشد. ب- سیاست‌گذارها در دنیا

در سطح جهانی برای تحول در بخش تعاونی کارهای زیر انجام گرفته است.

۱- توجه به ضرورت بانک تعاون
۲- در سطح جهانی ادغام‌های بزرگ صورت می‌گیرد.

St. Paul Bank for Cooperatives
Co Bank 1999.

۳- تنوع بخشی به ساختار تعاونی‌ها و عملکرد آنها از ۱۹۹۰ به بعد در آمریکا و کانادا.

New Generation NQCs

New Cooperatives NQCs

IOF: Investor_Owned_Firms

Michael cook: University of

Missouri

Murray Fulton: Centre for the
Study of Cooperatives at the
University of Saskatchewan,
Canada

۱-۳- برای تنوع بخشی به ساختار تعاونی‌ها به چهار مورد زیر اشاره می‌شود:

انگیزه Motivation

توانایی‌ها Capabilities

سیاست‌گذاری‌ها Policies

برنامه‌ها Programmes

۴- تعاونی‌ها: به عنوان ابزار کنترل بحران‌های صنعتی: دهه ۱۹۷۰ انگلستان.

۵- تعاونی‌ها به عنوان ابزاری جهت خروج از رکود اقتصادی: دهه ۱۹۹۰ فنلاند. در سال‌های ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۷ هفتصد تعاونی جدید در فنلاند تأسیس شد و همین باعث شد نرخ بیکاری از ۱۶ تا ۲۰ درصد به ۱۴ درصد کاهش یابد.

۶- اصلاحات جدید در قانون تعاون کانادا در ژانویه ۲۰۰۱.

نتیجه‌گیری

تعاونی‌ها عامل تعادل در نظام‌هایی هستند که ماهیتاً نامتعادل‌اند. ولی متأسفانه به این عامل تعادل همواره از